

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 43 (2538) 1998 SPALIS-OCTOBER 20

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Įpročiai ir pratybos

Sakoma, kad pripratimas – tai antras prigimimas. Įdomu ir tai, kad atprasti nuo blogų įpročių ar netinkamo elgesio yra žymiai sunkiau, negu, tarkim, nuo gerų darbų.

RŪKANČIAM rūkyti cigaretę yra malonu, nors jis žino, kad tai nesveika. Malonumo pojūtis nugalė supratimą. Norint nuo to atprasti reikia pasiryžimo ir valios. O tam dažniausiai trukdo tuoj pat sukylanti mintis, kad save įveikus prarandamas malonumas. Daugeliui gydytojai pataria judėti, vaikščioti, bėginti, nes tai stiprina sveikatą. Priešingos nuomonės nėra, bet kai judėjimas įgrįsta, (nes vis reikia save kontroliuoti), jo atsisakyti labai lengva – ne vienas juk laukia malonumas susmukti minkštoje kėdėje prieš televizijos ekraną, dargi kokio mėgstamo skanumyno pašonėje pasidėjus. Tas pats ir elgesio plotmėje – neatsižvelgti į nieką kita, tartum būtum vienas, yra daug lengviau, negu visada pagalvoti, kad į tave kiti žiūri, tavo poelgius stebi ir vertina, daro atitinkamas išvadas. Vienokia ar kitokia laikysena apibūdina žmogų. Gal kai kam atrodytu, kad tai pasenę dalykai, gal manytu, kad laisvam ir moderniam žmogui viso to nebereikia? Vadinami kitokios visuomenės kūrėjai, įvairių malonių akimirkų rankiotojai, ir savo išvaizda bei apranga pabrėždami elgesio prieštaravimus, iš esmės tik savo apsieidimą rodo. Kažkada ir kažkam patiko dainelė apie laisvą naujagimį, kuriam motinos rankos ilgai paversta spaudžiančiomis replėmis. Mintis apie laisvuosius padangių paukščius patraukli ne vienam jaunuoliui. Ir prie tokios naujovės, kaip ir prie visų kitų, galima nesunkiai priprasti visai nesigilinant į tikslą ar padarinius, kaip kartais staiga priprantama užtraukus pirmąjį dūmą.

DAUG kuo žmonės susižavi pačią pirmąją minutę. Tačiau kalbant apie naudingus papratimus – dalykai jau kitokie. Jiems paprastai reikia ruoštis, ne vieną klūtį įveikti, kad pradėtum priprasti ir noriau vykdyti. Todėl čia įvairios ir dažnos pratybos – tai kaip vanduo augalui. Visi turbūt sutinka, kad punktualumas yra gera žmogaus savybė. Bet būti punktualiam reikia įprasti, reikia rimtai įsitikinti, kad vėlavimas gali kitiems kenkti, gali daug ką trukdyti, dėl jo ir pats gali nukentėti. Taigi turi būti pagalvojama apie padarinius. Nelengvas yra ir pareigingumo klausimas. Mat pareigos pajautimą reikia išsiugdyti, nes retai kada jis iškyla savaime. Reikia nuo pat mažens stengtis pratintis ir mažiausią įsipareigojimą paversti dideliu ir svarbiu dalyku, pajusti atliktos pareigos dovaną – šviesią nuotaiką, kad gali būti naudingas, kad esi pasitikėjimo vertas asmuo. Tai labai daug padeda atlikti bet kokius darbus. Gal ir ne visai tikėtų pripratimo klausimą jungti su religine žmogaus praktika, bet pavyzdžiai rodo, kad vis dėl to jungties esama. Labiausiai daugeliui į akis krinta pamaldų lankymas sekmadieniais. Jaunesnėji, kurie šiaip jau nėra reguliarių šventovių lankytojai, jei papratę atlikti sekmadieninę pareigą, laikosi tradicinės tvarkos ir dėl to jokio klausimo nekyla. Taigi pratybos, kokios ir dėl ko jos bebūtų, yra labai svarbus dalykas siekiant geresnių rezultatų. Sportininkai be nuolatinio treniruotės nedaug ką pasiektų, chorai be repeticijų taipgi būtų skurdūs. Taip ir dvasinis žmogaus pajėgumas stiprinamas nuolatinėmis pratybomis. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Kanada vėl JT Saugumo taryboje

Kanada laimėjo rinkimus į Jungtinių Tautų Saugumo tarybą. Iš 185 galimų JT narių balsų Kanada surinko 131, Olandija – 122, Argentina, Malaysia, Namibija priimtos vienbalsiai kaip savo pasaulio dalių reprezentacinės valstybės, Graikija su 87 balsais neįėjo į Tarybą (reikia surinkti mažiausiai 117 balsų). Nauji nariai pradės savo dvejų metų kadenciją nuo 1999 sausio 1. Saugumo taryba susideda iš 15 narių (iš jų tik 5 turi veto teisę – JAV, D. Britanija, Kinija, Prancūzija ir Rusija), kurie sprendžia visas didžiausias pasaulio saugumo ir pastovumo problemas, ir yra laikoma pasaulio elitine organizacija, ypač šiuo neramiu laiku, kai įvairios krizės verda visuose pasaulio kampuose. Kanada Saugumo taryboje buvo jau penkis kartus per 53 Jungtinių Tautų gyvavimo metus. Kanados ambasadorius JT Robert Fowler ir užsienio reikalų ministras Lloyd Axworthy buvo po rinkimų labai nuoširdžiai sveikinami daugelio JT bendrojo metinio susirinkimo dalyvių.

„Žurnalų policija“ organizuoja Kanados paveldo ministerė Sheila Copps. Būti kaimyne tokios didelės ir galingos valstybės kaip JAV yra kartais nelengva. Reikia saugotis, kad nebūtume užgožti ne tik ekonomiškai, bet ir kultūriškai. Todėl ministrė įnešė parlamente įstatymo projektą „Bill C-55“, ku-

riuo suvaržytų užsienio žurnalų teises priimti kanadiškas reklamas bei siūlyti savo žurnaluose produktus specialiai Kanadai. Šio įstatymo priežiūra būtų specialios federacinės komisijos, kurią spauda jau populiariai vadinama „Žurnalų policija“, žinioje. Baudos už šio įstatymo nesilaikymą siūlomos net iki \$250 tūkstančių. Šiuo įstatymu norima apsaugoti Kanadoje leidžiamą savus žurnalus, kurių tiražas būna žymiai mažesnis už JAV žurnalų, ir kurie neišlaikytų konkurencijos bei valdžios pagalbos.

Finansų ministras P. Martin spalio 14 dieną referavo Kanados finansų komitetui savo tarpbiudžetinį 1997/98 metų pranešimą. Jis pabrėžė, kad pirmą sykį per 28 metus biudžetas turės likutį – \$3.5 milijono, kuris bus panaudotas valstybės skolai sumažinti. Joks to komiteto narių spaudimas skubiai įpompuoti likutį į valstybės ekonomiją, kaip sumažinti mokesčius ar pakelti benamių ir bedarbių gyvenimo lygį, ministerio nepaveikė. Tas \$3.5 milijono likutis yra neįsiskaityti paskutinių metų \$7 milijonų EI (darbo draudos mokesčio) likučio. „Mes galim panaudoti tą likutį kur tik norim, bet mes jį ten naudojame, kur išgalim jį panaudoti“, atsakė ministras savo kritikams.

Kanados vieškelio taisymsio problema iškelia CAA („Canada“ (Nukelta į 6-tą psl.)

LOS ANGELES LIETUVIŲ DIENOSE KALIFORNIJOJE DALYVAVUSIOS GRUPĖS IŠ KANADOS. Viršuje – muzikos vienetas „Zagarai“ iš Hamiltono (iš k. Andrius Vaičiūnas, Vaidotas Vaičiūnas, Andrius Zelznak, Martinus Tarvydas). Žemiau – tautinių šokių grupė „Gyvataras“ iš Hamiltono. Ntr. E. Tarydienės

Naujoji Vokietijos vyriausybė ir Lietuva

Parlamento rinkimuose daugumą atstovų laimėję socialdemokratai su savo sąjungininkais iš kitų partijų ketina gero pakeisti politinę ir ekonominę Vokietijos liniją. Nesitikima palankumo Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms

KAZYS BARONAS, Vokietija

Rugsėjo 27 d. Vokietijoje įvyko naujo parlamento rinkimai. Juos laimėjo socialdemokratų – SPD partija, gavusi 40,9% balsų ir po šešiolikos metų iškovojusi daugumą parlamente, nes krikščionys demokratams – CDU, kartu su Bavarijos krikščionių socialine sąjunga CSU, surinko tik 35,1%, liberalai – FDP 6,2%, „Žalieji“ – 6,7%. Už komunistinę PDS partiją balsavo 5,1%. Ši partija panašiai kaip Lietuvos KP, po prisijungimo rytinės dalies prie Vakarų Vokietijos, pasivadino labai neaktuali vardu – Demokratinio socializmo partija, daugumą balsų surinkusi rytuose. Taigi, nepaisant kiekvienais metais 100 milijonų markių investicijų, už PDS balsavo 20-25% gyventojų. Tad nesistebėkime, kad ir Lietuvoje po 50-ties m. jaučiamas komunistinis raudgas juo labiau, kad mes neturime tokios turtingos tautos kaip Vakarų Vokietija.

Pasibaigusi era

Žiniasklaida SPD laimėjimą pavadino kartu kanclerio H. Kohl'io eros pabaiga, nes jis kancleriu išbuvo 16 metų, savo partijai vadovavęs 25-rius metus.

Jo nuopelnai Vokietijai bei visai Europai yra labai dideli: jam vadovaujant susijungė abi Vokietijos, jis buvo vienas pagrindinių Europos sąjungos steigėjų ir gal net vadovavo Europos politiniam bei ekonominiam gyvenimui. Tiesa, būdamas blogai nusiteikęs, atšiauriai elgėsi su žiniasklaidos atstovais. Be to, į partijos vadovybę neįlėjo naujo kraujo, savo vietai neparusė jaunesnio atstovo, buvo dažnai kritikuojamas jaunųjų krikščionių demokratų sąjungos atstovų.

Socialdemokratų atėjimas

Kitaip elgėsi socialdemokratų

ratai: iš vadovaujamų pareigų išstūmė vyresnės kartos atstovus – Schmidt'ą, Wischniewski, Bahr'ą ir kt., į kitą pasaulį išlydėjo W. Brandt'ą, Wehner'į, į jų vietas įvedė jaunos kartos atstovus – Scharping'ą, Lafontain'ą, Wiczeorek'ą, Schroeder'į ir kt.

Jaunosios kartos atstovai dažnai primindavo H. Kohl'ui, kad laikas atjauninti partiją, tačiau jų balsas liko tyruose šaukiančiu. Mat kancl. H. Kohl'is manė, kad jo nuopelnų užteks vairavimui laivo audringoje jūroje, nepaisant didelės bedarbystės, ypač rytuose.

Prie pralaimėjimo prisidėjo šeimų ir jaunimo reikalams min. Klaudija Nolte iš Mecklenburg'o. Rinkiminiai vajuje visiškai netikėtai išsprūdo žodžiai, kad H. Kohl'io vyriausybė 1999 m. numato pakelti pajamų mokesčių. To ir pakako socialdemokratams. Jie savo rinkiminiam vajuje ir jojo ant to arkluko. Tiesa, ji sekančią dieną atšaukė savo žodžius, tačiau jau buvo per vėlu.

Vokiečiai, mokėdami ir taip palyginti didelius pajamų bei kitus mokesčius (solidarumo mokesčių rytinei Vokietijai, Katalikų ir Evangelikų Bendrijoms, bedarbystės, ligonių kasos, pensijos ir t.t.), bijo mokesčių pakėlimo, reikalauja jų sumažinimo.

Tikimasi ir bijomasi

Vokietija žengia naują žingsnį į ateities gyvenimą. Laukia labai įtemptas darbas, didelė bedarbystė rytinėje dalyje, pvz. Tiuringijoje ir Mecklenburg'e 15-20%. Taip pat Vakarų Europai reikės parodyti naują politinį veidą, nes socialdemokratai yra priversti į koaliciją kvieisti „žaliųjų“ atstovus, nes krikščionys demokratams, liberalai ir Bavarijos CSV atsakė bendradarbiauti su SPD.

Vyresnės kartos atstovai, realaus gyvenimo vokiečiai, bijo

tokios vyriausybės, nes „žalieji“ numato panaikinti ŠAS (arba pasitraukti iš jos), po penkerių metų už galioną benzino mokėti 17 dol., panaikinti atominės jėgainės, sumažinti karines pajėgas (370,000 karių iki 150,000), nes iš Rusijos pusės jokios grėsmės nėra, karinį biudžetą skirti socialiniams reikalams, švietimui (12 mlj. vokiečių šilpnai rašo ir skaito!) ir t.t. Prie „žaliųjų“ plakasi PDS komunistinė partija, kurios pagrindinis tikslas yra taip pat ŠAS panaikinti.

Prie rinkimus stebėjau televizijoje partijų atstovų svarstybas. Net ir socialdemokratai nesutinka su „žaliųjų“ bei PDS pirmininko H. Biskio noru pasitraukti iš ŠAS (Jo pavadė rašoma „Bisky“). Speju, kad jo pavadė lietuvių kilmės).

„Žalieji“ iš anksto pareikalavo net trijų ministerių, kurių pagrindinė yra užsienio reikalų, į ją siūlydami savo pirmininką Jošką Fischer'į, kuris kartu eitų ir vicekanclerio pareigas! Jis yra buvęs Baden-Wuertemburg'o krašto gamtos apsaugos ministru. Priesaiką davė apsiėmęs nudėvėti švarku, „džinsais“, apsiėmęs krepšinio batais. Priesaiką neužbaigė žodžiais, „padėk man, Dieve“. Landūs spaudos atstovai surado, kad jis demonstracijoje ir policijos gretas mėtęs Molotovo kokteilius, atsiguldavęs prie policijos automobilio, tuo būdu neleidamas jam pervaziuoti į demonstrantų pusę.

Žvelgiant į Lietuvą

Ką reiškia Lietuvai naujoji Vokietijos vyriausybė? H. Kohl'io vyriausybė buvo Baltijos valstybių „advokatė“. Tuo pasižymėjo užsienio reikalų ministras Klaus Kinkel. Užėmus jo kėdę Joškai Fischer'ui, galime atsivieškinti su ŠAS sąvjonėmis. Baltijos (Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Pasirašyta verslininkų sutartis

Rugsėjo 28 d. Lietuvos pramonininkų konfederacija Taline pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Estijos Stambijų įmonių draugija. Kaip rašo ELTA, sutartimi siekiama sustiprinti ekonominius ryšius tarp šių valstybių verslininkų, atsižvelgiant į su sunkia ekonomikos būkle Rusijoje, bei kurti bendrą Baltijos kraštų rinką, bendradarbiauti gamybos srityje steigiant bendras įmones ir maitinantis prekęs.

Lankėsi premjero patarėjas

Spalio pradžioje Lietuvoje lankėsi Rusijos premjero patarėjas Jurijus Malyševs. Jis susitiko su Lietuvos vyriausybės kancleriu Kęstučiu Čilinsku, su kuriuo buvo susitarta, kad Rusija mainysis kuru už Lietuvos maisto produktus, kol tęsis ekonominė krizė. Įvairūs maisto produktai bus siunčiami į rytines Rusijos sritis, iš ten gaus anglies, naftos ir benzino, rašo BNS. Taip pat tariamasi dėl kai kurių miško pramonės produktų tiekimo į Lietuvą.

Ministeris pirmininkas Briuselyje

Lietuvos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius lankėsi Briuselyje, kur jis susitiko su Europos komisijos prezidentu Jacques Santer ir EK komisaru ryšiams su Vidurio ir Rytų Europa Hans van der Broek. Kaip rašo ELTA, su EK pareigūnais G. Vagnorius aptarė Lietuvos reformas siekiant narystės Europos sąjungoje. Kalbant Lietuvos energetikos strategijos klausimais, ministeris pirmininkas pažymėjo, kad „Ignalinos atominės elektrinės saugaus eksploatavimo terminus turėtų paskelbti tarptautiniai ekspertai, o ne politikai“. Pasikeista nuomonėmis apie Rusijos ekonominę krizę, palankiai įvertinta Lietuvos iniciatyva suteikti paramą Karaliaučiaus sričiai.

G. Vagnorius taip pat susitiko su ES ministerių tarybos generaliniu sekretoriumi Jürgen Trunhp bei EK viceprezidentu, komisaru užsienio prekybai Sir Leon Brittan. Gruodžio 11-12 d.d. Vienoje įvyks ES valstybių vadovų susitikimas, kuriame Lietuva tikisi sulaukti kvietimo pradėti derybas dėl įstojimo.

Norvegijos parlamentarai Lietuvoje

Spalio pradžioje trijų dienų vizitu lankėsi Norvegijos „Stortingo“ delegacija, vadovaujama pirmininkės Kirsti Kole Grondahl. Įvyko susitikimai su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkum, seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, seimo pareigūnais ir komitetų nariais.

Su prezidentu K. Grondahl kalbėjosi apie moterų teises, rašo ELTA. Jis tvirtino, jog Lietuvoje bus priimtas lygių galimybių įstatymas. Taip pat buvo pabrėžta Lietuvos geri santykiai su kaimyninėmis valstybėmis, kultūrinių ryšių plėtos su Nor-

vegija būtinybė. Susitikime su G. Vagnoriumi buvo aptartas Lietuvos vykdymas Europos komisijos reikalavimų dėl Ignalinos atominės jėgainės.

Parama žuvusių šeimoms

Spalio 6 d. Lietuvos seimas priėmė valstybės paramos žuvusiųjų pasipriešinimo 1940-1990 m. okupacijoms dalyvių šeimoms įstatymą, skelbia ELTA. Naujas įstatymas, pavadintas „nedovanotinai vėluojančių dokumentų“, pareiškia valstybės pagarbą Nepriklausomybės kovų dalyviams. Vyriausybė jis įpareigoja parengti nuo 12,000-20,000 litų vienkartinį pašalpų žuvusiųjų pasipriešinimo dalyvių šeimoms skyrimo ir išmokėjimo tvarką. Pašalpos bus mokamos nuo 1999 m. sausio 1 d. iki 2003 m. gruodžio 31 d.

Ministeris pirmininkas Briuselyje

Spalio 1 d. Lietuvos ministeris pirmininkas Gediminas Vagnorius lankėsi Briuselyje, kur jis susitiko su Europos komisijos prezidentu Jacques Santer ir Europos komisijos komisaru, atsakingu už užsienio ryšius su Vidurio ir Rytų Europa Hans van der Broek. Kaip rašo ELTA, su EK pareigūnais G. Vagnorius aptarė Lietuvos reformas siekiant narystės Europos sąjungoje. Kalbant Lietuvos energetikos strategijos klausimais, ministeris pirmininkas pažymėjo, kad „Ignalinos atominės elektrinės saugaus eksploatavimo terminus turėtų paskelbti tarptautiniai ekspertai, o ne politikai“. Pasikeista nuomonėmis apie Rusijos ekonominę krizę, palankiai įvertinta Lietuvos iniciatyva suteikti paramą Karaliaučiaus sričiai.

G. Vagnorius taip pat susitiko su Europos sąjungos ministerių tarybos generaliniu sekretoriumi Jürgen Trunhp, EK viceprezidentu komisaru užsienio prekybai Sir Leon Brittan.

Svarstė sienų žymėjimą

BNS skelbia, kad Maskvoje, Rusijos iniciatyva įvyko Lietuvos ir Rusijos vyriausiųjų sienos derybininkų susitikimas. Delegacijoms vadovavo užsienio reikalų ministerijos sekretorius Rimantas Šidlauskas ir ambasadorius Aleksiejus Obuchovas. Buvo apsvaistyti juridiniai aktai ir dokumentai, susiję su valstybių sienos žymėjimu. Spaudai buvo pranešta, kad „sutarta baigti rengti dokumentus iki sutarties įsigaliojimo“.

Lietuvos ir Rusijos sienos sutartis buvo pasirašyta praėjusių metų spalio mėn., tačiau nebuvo priimta nė vienos valstybės seime. Rusijos Dūmos nenoras patvirtinti sutarties Lietuvai sudarė spaudimą, stabdant jos įsigaliojimą. Tačiau šiame susitikime rusai parodė norą pasirošti sienos žymėjimui. Iki šių metų pabaigos tikimasi dar vieno susitikimo.

RSJ

Šiame numeryje

Įpročiai ir pratybos

Pripratę atlikti pareigą laikosi tradicinės tvarkos

Naujoji Vokietijos vyriausybė ir Lietuva

Ministeris priesaiką atliko apsiėmęs krepšinio batais

Du mažlietuvių suvažiavimai

Pabrėžtas būtinumas nuolat kelti Mažosios Lietuvos būklę

Lietuviškos Vilnijos mokyklose

Tėvai pradeda suprasti, kad valstybinė kalba reikalinga

Lietuvių dienos Kalifornijoje

Hamiltono „Gyvatara“ šokėjai aktorės Rūtos Lee namuose

Mitai ir atsiminimai

Simbolių srautas įkvepia pralaužti ribas tarp vidaus ir išorės

Krikščionybė Lietuvoje

Ses. O. Mikailaitė apžvelgia Vyt. Vardžio redaguotą knygą

Pažymėtina parama Lietuvai

Apie kanadiečių vykdomą paramos programą nedaug kas žinojo

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitytė, C. Senkevičius,
G. Gaiztutienė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, mėnė – \$52,
garbės – \$62. Oro paštu į užjūrus – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. –
1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai
ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija
neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais. Bendradarbių pasirašyti
straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S.
office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00,
supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at
Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės
žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address
changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in
Canada. ISSN 0040-4063.

Karaliaučiaus kraštas – Kaukėnai. Nykstanti šventovė po gaisro. Sovietmečiu čia buvo įrengtas sandėlis. Aukštą Kaukėnų šventovės bokštą iki 1945 m. matydavo tūkstančiai lietuvininkų, gyvenusių aplinkiniuose plotuose
Nuotr. M. Purvino, 1996

Du mažlietuvių suvažiavimai

Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio ir Pasaulio Mažosios Lietuvos fondo suvažiavimai Toronto Lietuvių Namuose 1998 m. rugsėjo 26-27 dienomis

IEVA ADOMAVIČIENĖ, Torontas

Šeštadienį, 9.15 v.r. Ieva Adomavičienė pradėjo bendrą abiejų organizacijų suvažiavimą sveikinimu. Vadovauti pakvietė Ievą Jankutę: sugiedojus Lietuvos himną, pakvietus į prezidiumą kun. Alg. Žilinską, MLRS pirmininką A. Regį, MFL pirm. V. Pėteraitį ir sekretoriautį Ireną Šernaitę-Meiklejohn, MLRS pirm. A. Regis išskėlė nuopelnus jau amžinybėn iškeliausių narių ir kvietė visus juos pagerbti atsistojimu bei tylos minute.

Kun. Alg. Žilinskas sukalbėjo invokaciją. Sekretorė perskaitė praėjusio bendro suvažiavimo Čikagoje protokolą ir gautus raštus sveikinimus.

MLRS pirm. A. Regis savo pranešime kalbėjo apie būtinumą nuolat kelti Mažosios Lietuvos padėtį visuose valdžios sluoksniuose ir nepalstamai priminti Lietuvai padarytą skriaudą. Visas rezistencinio sąjūdžio darbas grindžiamas Tilžės aktu, kuris turi būti gretinamas lygiomis su Vasario 16-osios aktu.

Prof. Jonui Dainauskui negalėjus dalyvauti suvažiavime, jo paskaitos "Mažoji Lietuva – nuo amžių lietuvių žemė" santrauką perskaitė Vilius Trumpjonas. J. Dainausko nuomone, jei nebūtų buvę lietuviškos Mažosios Lietuvos, nebūtų buvę lietuviškos Didžiosios Lietuvos. Ta proga A. Regis siūlė suvažiavimui priimti pareiškimą "Kodėl dar vis tęsiasi Lietuvos genocidas" ir jį išsiuntinėti valdžios įstaigoms Lietuvoje ir spaudai Lietuvoje, JAV, Kanadoje. Pareiškimas priimtas.

Valdybos kadencijai pasibaigus, A. Regis atsistatydino iš pirmininko pareigų, tačiau susirinkusių vienbalsiu prašymu sutiko ir toliau pirmininkauti. Prie

buvusių valdybos narių – V. Trumpjono, R. Buntino, dr. M. Buntino, Ievos Jankutės paviestas inž. Gytis Šernas sudaryti naują valdybą.

Dr. M. Purvinas iš Lietuvos pasveikino suvažiavimo dalyvius ir perdavė linkėjimus savo tėvo, klapėdiečiams gerai pažįstamo Eriko Purvino, kuris ką tik atšventė 90 metų sukaktį.

Mažosios Lietuvos fondas

Po piet pradėtas MLF visuotinis susirinkimas. Pirmininkauti sutiko G. Šernas o sekretoriauti – Irena Šernaitė-Meiklejohn ir Ieva Andriuskevičienė. Susirinko 27 nariai, turintys 501 balsą.

Pirm. V. Pėteraitis savo pranešime dėkojo visiems aukotojams už dosnumą, paminėjo stambesnius aukotojus, naujų narių skaičių, per metus sutelktą sumą, premijoms skirtas sumas bei jų gavėjus. Paskatinimas aukoti didesnes sumas buvo premijų skelbimas (Dr. Vydučio, L.G. Rėzos, etnokultūrinės) ir Mažosios Lietuvos enciklopedijos rengimas. Apie 50 narių išjungę į ML enciklopedijos rėmimą, įnešė arti \$25,000.

MLF tarybos pirm. Kurtas Vėlius pranešė apie atliktus darbus. Buvo išklaustyti išdininę (Kanada ir Amerikai) pranešimai ir atitinkamų revizijos komisijų protokolai.

Leidiniai

V. Pėteraitis kalbėjo apie Maž. Lietuvos (ir Tvankstos) enciklopedijos rengimo eigą. Tikimasi, kad pavyks ją parengti ir išleisti 3 tomais iki 2003 metų. I-mas tomas turėtų būti baigtas rengti šiais metais.

Toliau pirmininkas kalbėjo apie kitų MLF knygų leidybą. Per paskutinę kadenciją išėjo 7 Fondo leidiniai ir 6 Fondo re-

Mažosios Lietuvos fondo ir rezistencinio sąjūdžio narių suvažiavime Torontė GERTRŪDA JOCIENĖ skaito revizijos aktą; prie stalo – pirmininkas inž. GYTIS ŠERNAS, sekretorės – IRENA MEIKLEJOHN-ŠERNAITĖ ir IEVA ANDRIUSKEVIČIENĖ

A+ A

LAIMAI KURPIENI-BULVIČIŪTEI,

mielai mūsų bendradarbei iškeliauvus amžinybėn, vyrą GEDIMINĄ, dukterį VIKTORIJĄ ir jos vyrą, sūnų AUGUSTINĄ ir jo šeimą, motiną M. BULVIČIENĖ, visus gimines ir artimuosius dalindamiesi liūdesiu užjaučiame –

E. Ališauskienė

J. S. Andruliai

V. V. Baliūnai

prel. dr. P. Gaida

G. Gaiztutienė

A. R. Jonačiai

Vyt. Kastytis

V. Petrauskienė

K. A. Rašymai

Č. L. Senkevičiai

H. A. Trusow

G. V. Tumosas

A+ A

STASIUI KUZMUI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną GENOVAITĘ bei visus artimuosius –

Lietuvių kredito kooperatyvo "Parama" valdyba ir tarnautojai

Buvusiam Toronto Lietuvių Namų vicepirmininkui

A+ A

STASIUI KUZMUI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą jo žmonai GENOVAITEI, sūnui JONUI, dukrai DANUTEI su šeima bei visiems artimiesiems –

Toronto Lietuvių Namai

"Gintaro" krikšto tėvui ir ilgamečiam rėmėjui

A+ A

STASIUI KUZMUI

iškeliavus į amžinybę,

jo žmonai GENOVAITEI, sūnui ir dukrai su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia –

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras", vadovai ir tėvų komitetas

A+ A

STASIUI KUZMUI,

"Atžalyno" krikšto tėvui ir ilgamečiam rėmėjui mirus, žmoną GENOVAITĘ ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

"Atžalynas" kultūrinio meno ir tautinių šokių grupė

A+ A

s. STASIUI KUZMUI

mirus,

nuoširdžią užuojautą žmonai GENOVAITEI bei visiems artimiesiems reiškia –

LS brolijos vyriausios skautininkas v.s.fil. Albinas Sekas, jo pavaduotojas v.s. Romas Otto ir visi vadovai

A+ A

s. STASIUI KUZMUI

iškeliavus į amžinybę

liūdinčiai žmonai GENOVAITEI, sūnui ir dukrai su šeima bei kitiems giminiams reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdimė –

Visa Toronto skautija ir "Romuvos" valdyba

A+ A

ALDONAI ŽUKAUSKIENEI

mirus,

nuoširdžią užuojautą sūnui VALDUI su šeima bei visiems artimiesiems Kanadoje ir Punsco krašte reiškia –

Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris Toronte

A+ A

ALDONAI ŽUKAUSKIENEI

Punsco krašte mirus,

nuoširdžiai užjaučiame sūnų VALDĄ su šeima bei visus gimines ir artimuosius Kanadoje ir Punsco krašte –

B. R. Jurai

V. K. Jonušonai

N. Nevulytė

V. V. Ramanauskai

I. V. Renteliai

J. P. Gerkliai

P A D Ė K A

A+ A

ALGIRDAS GRAJAUSKAS

mirė 1998 m. liepos 29 d.

Nuoširdžiai dėkome kun. J. Liaubai, OFM, už visus religinius patarnavimus ligos ir laidotuvių metu.

Esame labai dėkingi draugams, pažįstamiems ir visiems, visiems bet koku būdu prisidėjusiems prie šių laidotuvių.

Nuoširdus ačiū visiems –

žmona Eugenija su šeima, seserys ir brolis su žmona

Politiniai vingiai Lietuvoje

J. P. KEDYS, Vilnius

Ekonominė priklausomybė

Pradėjus kristi rublio kainai santykių su JAV doleriu, kilo didelis pavojus Rusijos ūkiui ir net pačiam prezidentui Jelcinui. Mat Vokietijos ir Prancūzijos vyriausybės pareiškė, kad šiuo atveju pati Rusija turi susitvarkyti. Dėl šio reikalo net pats JAV prezidentas Clinton'as su didžiule ūkine ir karine specialiu grupė lankėsi Rusijoje.

Keistai nuskambėjo Lietuvos vyriausybės pareiškimas iš Gedimino Vagnoriaus lūpų: "Rusijos ūkiniai įvykiai didesnės įtakos Lietuvai neturės..." Tačiau tuojuo paaiškėjo, jog Lietuvos eksporto 20% eina Rusijon, ir jau prasidėjo užsakymų mažėjimas, ypač maisto srityje. Išvada: su Rusija santykiuoti ne tik kariškai ar politiškai, bet ir ūkiškai yra pavojinga.

Reikalauja desovietizacijos

Ivairios okupacijos metu nukentėjusių organizacijos surengė 1998.IX.22 prie seimo rūmų manifestaciją, reikalaujančią pagreitinti desovietizacijos įvedimą. Dalyvavo apie 4,000 politinių kalinių, tremtinių ir jų pritarėjų. Organizatoriai šios demonstracijos, nenorėdami užgauti dabartinės valdžios ją vadino "manifestacija", bet kalbėtojai pavadino reikalavimus tikraisiais vardais. Reikalavo įvesti įstatymą, kuris buvusioms sovietinės okupacijos metu pareigūnams neleistų užimti valdiškų vietų. Krašto apsaugos ministeris, buvęs kompartijos narys, laivo generolas krašto apsaugos, karo akademijos viršininku. Pastarosios dėstytoji esą gauna pensijas iš Rusijos.

Kiti kalbėtojai priminė, kad dabartiniame seime yra apie 50 narių, buvusių komunistų partijoje. Mons. A. Svarinskas po maldos išskėlė Lietuvos moralines negeroves ir vis augantį nusikalstamumą. Visi manifestacijos reikalavimai buvo perduoti Prezidentui, seimo pirmininkui ir ministeriui pirmininkui.

Prezidentinė komisija

Prezidentas V. Adamkus sudarė Tarptautinę komisiją nacių ir sovietinių okupacijų nusikalstamumams Lietuvoje įvertinti. Komisijoje yra 15 istorikų, žmogaus teisių specialistų, tarptautinių žydų organizacijų atstovų ir teisininkų iš Lietuvos, Rusijos, JAV ir Vokietijos. Šios komisijos vykdomuoju pirmininku paskirtas VDU profesorius istorikas Liudas Truska, o pirmininku Emanuelis Zingeris, kuris neseniai reikalavo panai-

kinti minėjimą 1941 m. sukilimo. Istorikas Liudas Truska savo laiku "Lietuvos aide" parašė straipsnį "Mano broliai lietuviai buvo žydaudžiai". Ką šitokia prezidentinė komisija nutarė, jau galima pasakyti iš anksto. Dėl jos sudarymo būdo protestavo politinių kalinių ir tremtinių sąjunga.

Krikščionys demokratai

"Ar jau krikdemų saulėlydis?" "Lietuvos aidas" išspausdino vedamąjį ryšium su įvykių krikščionių demokratų partijos posėdžiu. Tame posėdyje išryškėjo jau antri metai nesutarimai tarp reformatorių ir konservatyvių atstovų Petro Gražulio ir Ingaco Uždavinio. Į tai atsiliepė raštu net arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, pabrėždamas principų pirmenybę: "Kuriems tolimi aiškūs krikščioniški principai, (patartina) burtis kurios nors kitos partijos sparnę".

Tėvynės sąjungos konferencija

1998.IX.25 įvyko Tėvynės sąjungos suvažiavimas, kuriame dalyvavo 194 atstovai iš 75 skyrių. Dauguma laukė šio suvažiavimo ypač dėl to, kad vis ryškėjo skirtingos politinės nuomonės tarp partijos vado seimo pirmininko V. Landsbergio ir ministrų tarybos pirmininko G. Vagnoriaus. Netiesioginiai V. Landsbergis tai patvirtino kalbėdamas suvažiavime: "Nepasitvirtino viltys, kad po Prezidento rinkimų bus galima pagrįdinti energiją skirti valstybės ir žmonių reikals. Gyvename aplinkoje, kurioje daug kiršinimo, esame nuolatinės kritikos ugnioje, kuri 10 kartų didesnė, nei normali įvykių analizė".

Pasikeitimai "Lietuvos aide"

Paskutiniu metu "LA" įvyko žymių pasikeitimų. Vyriausiojo redaktorė Roma Grinbergienė atleista, ir jos vietoje vyr. redaktoriumi paskirtas Jonas Vailionis. Be to, pirmame puslapyje vietoje įrašo "Nepriklausomos valstybės laikraštis, įsteigtas 1917 m.", dabar palikta tik – "Įsteigtas 1917 metais". Bet gal svarbiausia, kad šalia pagrindinių laikraščio akcininkų – dabartinio kultūros ministerio S. Šaltenio ir buvusio "LA" redaktoriaus S. Stomos, kuris dabar atlieka kalėjime teismo bausmę, bei eilės smulkių akcininkų, staiga atsirado naujas akcininkas, nuosavybių savininkas su daugiau kaip 10,000 akcijų – Algirdas Pilvelis. Jis yra pajėgus išplėsti įtaką "LA" ateityje. Okupacijos metu nėra priklausęs jokiai sovietinei organizacijai.

Nacionalistinė organizacija

Prieš metus laiko Šiauliuose gyvenantis Mindaugas Murza įsteigė nacionalistinę jaunimo organizaciją. Ji savo statute numatė vadovautis vado principu ir savo vėliavai parinko baltą svastiką raudonoje drobėje. Valdžios įstaigos nesutiko jos registruoti dėl "kiršinančių" priežasčių ir dėl to, kad jos vadas vengė pateikti narių sąrašą, bijodamas, kad valdžia gali juos sumti ar persekioti. Dabar gauta žinia, kad vadas Mindaugas Murza jau pakeitė savo organizacijos vėliavą, panaikindamas svastiką iš vėliavos ir vėl bandys savo organizacijos įregistravimą. Be to, jis jau buvo 4 puslapių straipsniu pagarsintas savaitiniame žurnale "Veidas" ir jau ruošiasi steigti skyrių Vilniuje.

Naujoji ...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

valstybės bus priskirtos Rusijos įtakai, nes susidraugavus "žaliesiems" su komunistine PDS partija sutaps jų siekliai.

Vokietijos konstitucija numato, kad naujo parlamento nariai turi susirinkti 30 dienų laikotarpyje, t.y. iki spalio 27 d., tad ir kanclerio rinkimai įvyks tame laikotarpyje, bus sudaryta vyriausybė, nes pasitarimai su "žaliųjų" partijos atstovais pradėti spalio 2 d. Bet yra tikra, kad kancleriu iki 2002 metų bus G. Schroeder'is. Gali įvykti ir daug netikėtumų, nes SPD ir "žaliųjų" laukia erkėčiuotas kelias, kadangi parlamente turės labai stiprią CDU, CSU, FDR opoziciją.

• TIKRAS KŪRĖJAS savo jėgų svorį jaučia savyje ir dėl to kūrybiškas yra net toli nuo savųjų. Jam Lietuva yra ten, kur jis pats yra.

Dr. MARTYNAS PURVINAS ir architektė MARIJA PURVINIENĖ, laimėję \$5000 premiją už veikalą „Mažosios Lietuvos architektūra“, priima čekį iš mecenato KURTO VĖLIAUS M. Lietuvos fondo ir rezistencinio sąjūdžio suvažiavime Toronte

Du mažlietuvių suvažiavimai

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Premijos įteikimas

Sekmadienį, 14.30, naujasis MLF pirm. inž. Gytis Šernas pradėjo iškilmę. Ieva Adomavičienė pristatė laureatus dr. Martyną Purviną ir architektę Mariją Purvinienę, išvardindama jų darbus. Abu laureatai šiuo metu tiria paskutinius architektūros paveldo pėdsakus Mažosioj Lietuvoj. Tų tyrimų rezultatai apibendrinti premijuotame rankraštyje „Mažosios Lietuvos architektūra“. MLF dr. Vydūno premijos aktą perskaitė Irena Šernaitė-Meiklė, o premiją (\$5,000 JAV) įteikė Kurtas Vėlius, kuris ir yra šios premijos mecenatas. Gėlėm apdovanoti laureatai susijaudinę dėkojo MLF-dui, ypač mecenatui Kurtui Vėliui, ir visiems iškilmės dalyviams.

Laureatų paskaita

Po trumpos įžangos dr. M. Purvinas pakvietė visus susirinkusius į šaliniai esančią tamsesnę patalpą, kur tęsė savo pranešimą iliustruodamas skaidrėmis. Architektai paruošė skaidres dar sovietmečiu, „partizaniškai“ tyrinėdami sovietų okupuotą Karaliaučiaus sritį, dar ir dabar tebevadintą „Kaliningradskaja oblastį“. Jie pamatė pėdsakus kiekvienam lietuviui brangių kuršmarių kaimų aplink Kuršių marios. 1990 m. jie plaukė kartu su kitais mokslininkais (paukščių ir vandens tyrėjais) restauruoti iš marių dugno ištrauktą valtim, ieškodami išnykusių kaimų. Iš Isės ir Toves kaimų likę tik griuvėsiai. Simboliški išlikę laipteliai prie namo, vedantys į „nickur“.

Marija ir Martynas Purvinai matė tiek profesionalų, kultūringų svetimšalių architektų, tiek vietinių meistrų sukurto architektūros su baltiškojo koldo ryškiais požymiais, aptiko puošnių drožinių, savitas stogų formas, kurių nėra Didžiojoje Lietuvoj.

Svarbiausias to krašto kultūrinio paveldo lobynas išlikęs kapinėse – tai antkapinių paminklų skeveldros. Iš jų tekstų ir pavidžių metalo kryžiuose, tvorelių ir antkapinių paminklų puošmenų galima susidaryti vaizdą, kokios mažlietuvių šeimoms šiam krašte gyveno. Lietuviškąjį evangelikišką ornamentą kūrė per šimtmečius vietiniai lietuvininkai ir svetimtaučiai meistras.

Sugrįžę į iškilmų salę dalyviai buvo pakviesti vaišintis laureatų iš Lietuvos atvežtu Tilžės sūriu ir juoda duona. Pastatė šalia sūrio ir butelį („prezidentines“). Mažosios Lietuvos moterų draugija vaišino svečius kava ir pyragais. Vaišių metu Vilius Pėteraitis pranešė labai malonią naujieną – Kurtas Vėlius sutiko būti mecenatu XVIII-to Fondo leidinio – V. Gaigalaičio „Atsiminimai“, paskirdamas \$5,000 JAV.

V. Pėteraitis ta proga skatino, kad dr. Vydūno premija būtų tęsiama ir įteikiama sekančiame suvažiavime. Jis pakartojo anksčiau keltą mintį, kad turinys turėtų būti daugiau literatūrinis. Jis yra įsitikinęs, jog atsirast mecenatas tokiai knygai.

Suvažiavimas baigtas padėkomis pareigūnams, atlikusiems reikšmingais darbus ir linkėjimais naujesiems.

Lietuviškose Vilnijos mokyklose

Jos steigiamos šalia lenkiškųjų. Pastarąsias remia vietinės savivaldybės, bet nesirūpina lietuviškomis. Dėl to keblus jų finansavimas, vargana mokytojų būklė

BRONIUS SAPLYS, Torontas

Jau keletas metų nebuvo tėvų krašte, Gimtinės traukos vedamas ryžausi kelionei į Tėvynę jau šestą kartą.

Dabar, kaip visi lietuviai, taip ir giminės išsibarstę po visą Lietuvą. Lengvai galima rasti žemaičiuojantį Vilniaus kraštą ir prie jūros vilnietį. Teko lankytis Kaune, Kaišiadoryse, Anykščiuose, Skieimonyse, Utenoje, Ukmergėje, Alytuje, Švenčionyse, Švenčionėliuose, Mielagėnuose ir Tverėčiuje.

Apvažiavus ir aplankius gimines, praėjus porai savaitių viešnagės Lietuvoje, dėmesys nukrypo į mokyklas. Artėjo rugsėjo 1 – mokslo metų pradžia. Ji Lietuvoje iškilmingai švenčiama visose mokyklose, net su prezidento ir seimo pirm. dalyvavimu. Siemet prezidentas apsilankė pirmiausia Vilniuje Šv. Tėvo Jono Pauliaus II lenkų mokykloje, o seimo pirmininkas – lietuviškos mokyklos atidaryme Šalčininkų raj.

Teko dalyvauti naujų lietuviškų mokyklų ar darželių atidaryme Šumske, Lavoriškėse, Tabariškėse ir Turgeliuose mokyklų ir Mickūnuose darželio, kuriame yra per 70 įvairaus amžiaus vaikų.

Lavoriškių mokykla naujai atidaryta su pirmuoju skyriumi 8 - 9 vaikais. Tai miestelio apie 30 km į rytus nuo Vilniaus. Seniai veikianti lenkiška mokykla su 200 mokinių. Tėvų pageidavimu ir Vilniaus apskrities pastangomis atidaryta lietuviška mokykla nuotomame ir suremontuotame name, kurio nuoma – 1000 litų mėnesiui. Mokyklą pašventino vietos klebonas kun. Ramanauskas.

Vilniaus krašto lietuviška Tabariškų mokykla-darželis pradedant naujus mokslo metus

Šioje vietoje – Lavoriškėse, Tautos fondas (JAV) ryžtasi statyti naują mokyklą pastatą. Teko apžiūrėti ir sklypą, kuris visai šalia esamos šventovės. Čia pat sutikome ir p. Valaitį, Tautos fondo atstovą, kviečiantį prisidėti ir Kanados lietuvių institucijas. Naujame pastate tikimasi pradėti sekančius mokslo metus. Visų nuotaika gera, saulė šviečia. Lenkų mokyklos direktorė pakvietė aplankyti jų mokyklą, kuri yra šalia ir išsidėsčiusi keliuose pastatuose, bet, pagal dabartines Lietuvos sąlygas, visai pakenčiamuose. Vienoje klasėje, kampe, stovi pusiau nupjautas suolas – mat netelpa visas. Tuo pabrėžiama vietos stoka.

Kalba direktorė neblogai lietuviškai su stipriu akcentu. Oficialiai, link lietuviškai mokyklai sėkmės.

Tėvai, kurių vaikai lankys lietuvišką mokyklą, mažai suprantą lietuviškai. Mokytojos, čia dirbančios, darbas bus nepavydėtinas, lyginant su normalia mokykla kitur Lietuvoje, bet pasišvenčiantis ir garbingas.

Tokie mokytojai remtini už jų ryžtą ir pasišventimą. Juk ir privatus mokytojų gyvenimas tokioje aplinkoje vertas dėmesio, nors dabar, jau po keleto nepriklausomybės atstatymo metų, tėvai pradeda suprasti, kad valstybinė kalba yra reikalinga ir jie kartu su vaikais jos mokysis, kaip viena motina pareiškė atidaryme.

Rugsėjo 4 d. važiuojame Vilniaus apskrities automobiliu į Tabariškų mokyklos-darželio atidarymą. Tai vėl naujo lietuviško židinio atidarymas, nes rajono valdžia lietuviškų mokyklų atidarymu nesirūpina. Kaip ir ankstesniais atvejais,

tarė žodį Vilniaus apskrities švietimo skyriaus vedėjas J. Vasiliauskas, N. Sabienė ir švietimo ministerijos Petrovas iš regioninių problemų departamento. Šios mokyklos atidaryme dalyvavo ir p. Karazijienė iš Australijos (Vyt. Landsbergio sesuo). Taigi atidaryme dalyvavo kelių žemynų atstovai.

Šalia mokyklų atidarymų ir kitų aplankymų teko dalyvauti ir lietuviškų mokyklų mokytojų Vilnijos draugijos suauktose konferencijose: rugsėjo 3 d. Vilniuje ir rugsėjo 10 d. Šalčininkuose.

Vilniaus rajono mokytojų konferencijoje mane pakvietė tarti žodį. Prisiminiau savo pirmuosius žingsnius mokykloje. Tuo laikų okupuotame Vilniaus krašte, Švenčionių apskrityje, Tverėčiaus miestelyje teko pradėti pirmą skyrių. Mokytojas lenkas, mažai suprantantis lietuviškai, o mes tik atėjė į mokyklą, nemokantys lenkiškai. Mokytojas mus pirmokus mokė, kaip turime ryšą mokytoją pasveikinti. Mokytojas klausia lenkiškai: „Kto ty jestes – (kas tu esi)? Reikia atsakyti: „polak maly“ (mažas lenkas). Toliau klausia: „jaki znak twój (koks tavo ženklas)? Reikia atsakyti: „orzal bialy (baltas erelis).“

Mokykla buvo vieno komplekto, tai vyresnieji jau mokėjo lenkiškai ir mes pirmokai greit prirpato, net nesuprasdami reikšmės.

Aš buvau visai apie tai užmiręs, bet neseniai (prieš metus) teko susitikti ukrainiečių nuo Lvovo. Kai iš kalbos išėjo lenkų okupacijos prisiminimai, pasirodė, kad ir ten mokytojai taip pat pradėdavo pamokas vietoje maldos. Taigi tai buvo daroma valstybiniu mastu. Tai ir buvo vadinamoji „polska wiara“ (lenkiškas tikėjimas).

Konferencijoje įsiminė vienos mokytojos prieš porą dienų įvykęs nuotykis. Pasibaigus Vilniaus rajono mokytojų (lenkų ir lietuvių) konferencijai penkiolika minučių po paskutinio autobuso išėjimo, ji paprašė direktorių pavėžėti. Tas atsakė: „moja maszyna nie dla litwinów“ (mano automobilis ne lietuviams). Taigi geri santykiai lietuvių, toli gražu ne apaccioje.

Sekanti Šalčininkų rajono lietuviškų mokyklų mokytojų konferencija, irgi Vilnijos draugijos suaukta, įvyko Šalčininkų „Lietuvos 1000-mečio“ vidurinėje mokykloje.

Mokykla Šalčininkuose – naujai pastatyta valstybės lėšomis. Tai visų lietuvių rajone pasididžiavimas ir vieta, kur galima kviesi ansamblius, solistus, muzikus. Tai kartu ir kultūrinis renginių vieta. Pernai mokykla pradėjo pirmus mokslo metus su 500 mokinių, o šiuos mokslo metus pradėjo su 780 mokinių. Pastato talpa pritaikyta ateičiai – maždaug 1500 mokinių.

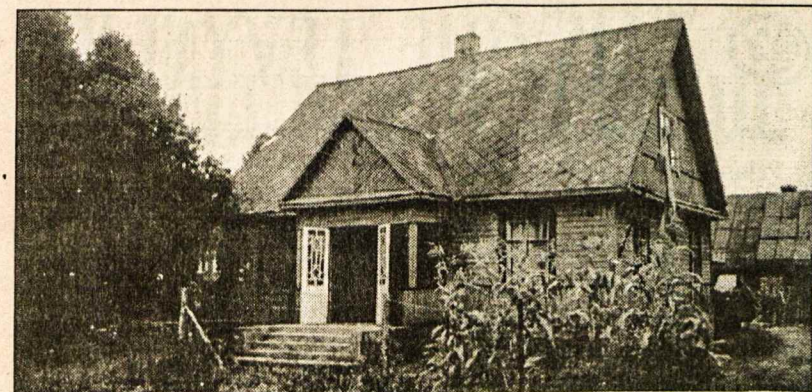
Konferencijoje dalyvavo apie 50-60 mokytojų ir atvykusių svečių, tarp kurių – apskrities švietimo atstovai, vyriausybės švietimo ministerijos atstovė N. Sabienė, buvęs švietimo ministeris prof. Z. Zinkevičius ir Vilniaus apskrities spaudos atstovė.

Po konferencijos, kaip ir ankstesnėse Vilniuje, mokykloms ir mokytojams buvo įteiktos premijos iš aukų, gautų Kanadoje – Kanados lietuvių fondo, Prisikėlimo parapijos kooperatyvo, „Paramos“ ir Hamiltono „Talkos“ kooperatyvo. Taip pat gauta stambi auka iš A. Bražio (2000 dol.). Premijos įteiktos naujai įsteigtoms mokykloms ir mokytojams už jų pasišventimą ir pastangas plėsti mokyklų mokinių skaičių savo pomoklyne veikla tarp čia vietoje esančių gyventojų.

Čia norėčiau ir aš Vilniaus krašto lietuvių sąjungos išvijoje vardu padėkoti mokytojams – minėtoms institucijoms ir A. Bražiui už Rytų Lietuvos specifinių sąlygų supratimą.

Po konferencijos teko valandėlę pabendrauti su svečiais, dalyvavusiais konferencijoje, prie kavutės, mokyklos direktoriaus V. Žilio kabinetė. Jis prašė perduoti padėką už gautas knygas iš Toronto Prisikėlimo parapijos bibliotekos. Mokyklai greit pkeičiantis, jos bibliotekai labai reikalingos knygos.

Kavutės metu, jau iš ankščiau pažįstamas prof. Z. Zinkevičius painformavo apie praėjusių metų įvykių raidą. Prof. užrašė tik ką naujai išleista savo leidinį „Kaip aš buvau ministru“ „Tėviškės žiburiams“ ir man.

Vilniaus krašto Lavoriškių pradžios mokykla-darželis, atidaryta 1998 m. rugsėjo 1 d. Prie pastato – Lietuvos vėliava. Žemiau – atidarymo iškilmės dalyviai. Priekyje – lenkų mokyklos vedėja, kanadietis Br. Saplys, valdžios atstovas – Petrovas

Keletas kelioninių pastabų

STASYS PRAKAPAS

Kai didžiulis „Boeing“ lėktuvas vidurnaktį atsiplėšė nuo žemės iš Toronto oro uosto ir pasiekė 11 kilometrų aukštį, pasinėriau į svajonių pasaulį. Galvojau: koks menkas esu žmogelis, slenkantis per erdvę lyg geležiniu paukšteliu. Apačioje Atlanto vandenys ir jose išalkusios žuvis. Žmogus pasijunti Aukščiausiojo globoje, o ir žmogaus rankose, kuris valdo šį lėktuvą.

Miegas kažkaip neima, ek-rane rodomi filmai prancūzų kalba visiškai neįdomūs. Besvajodamas nepajunti, kad jau ir Londonas priartėjo. Po 4 valandų laukimo įsėdome į Lietuvos oro linijos „Boeing 923“. Čia pasijutau kaip namuose. Šypsančia patarnautojos puikiai patarnavo. Skrydis iki Vilniaus užtruko vos 2 val. ir 20 min. Ap-rūpino mus lietuviška spauda, Utenos alumi ir puikiu maistu.

Vilniuje išlipus iš lėktuvo oro uoste pasitiko gražiomis uniformomis apsirengusios policijos valdininkės. Užspaudė mano kanadišką pasą ir palinkėjo gerą pasisvečiavimą Lietuvoje. Nežinau, kodėl mano bagažą peršvietė, bet nieko neklaušė. Susitikęs su giminėmis iškeliavau savo tėviškės link.

Giminės neleido per ilgai būti vienoje vietoje. Pirmiausia iškeliavome į Klaipėdą. Pasitai-kė puikus saulėtas oras, malonu buvo stebėti gražius Lietuvos vaizdus. Tai Lietuva, kurioje savo vaikystę praleidau ir pagaliau vėl laisvai galiu visu tuo gėrėtis.

Klaipėda – miestas, turintis vokišką atspalvį, tačiau švarus ir gražus.

Grįždami sustojome Nemakščiuose, kur aplankėme puikią statomą šventovę, kurią lėšomis rėmė Australijoje gyvenęs prel. P. Butkus. Jis pagaliau ir atsigulė amžinam poilsiui Nemakščių šventoriuje. Labai puikiai atrodanti šventovė, tačiau dabar nežinia kas ją užbaigs.

Virtukuose pastatytas paminklas, primenantis 50-sius metus nuo šiam miškelyje įvykusios partizanų kovos. Miške-lyje supiltas bendras kapas. Ant jo stovi trys kryžiai. Ten palaidota apie 150 partizanų. Rysini-ninkė Elena parašė šiuos eilė-raščio posmus kovai dar siau-čiant:

Kas kad vienuomoje ašara išskrinta,

Ji tegu sudūža žemėn nebyli...

Aš čia nepakysiu miško labirintuos,

Tik kančia krūtinėj pasislėps tyli.

Gal išmoksiu juoktis ašarą paslėpus

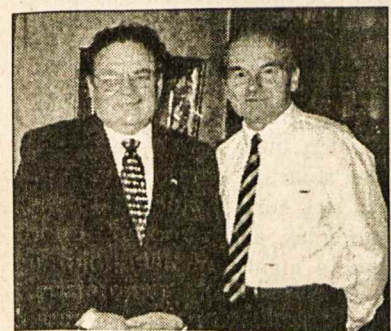
ir dainuoti dainą širdžia kruvina.

Ji tegu išmoka juoktis man paliepus,

tik kitiems suskamba guodžiančia daina.

*** Gimnaitės žurnalistės Dalia Kazlauskienė suauktas vilnijos mokykloms ir mokytojams. Sutikome ir to muziejaus steigėją Intą. Muziejaus akme-nys nusėdęs per visą miestelį. Negalėjau suprasti, kaip šiuos didelius ir įvairius pavidalo akme-nis galėjo atitempti į šį miestelį. Aplankėme „Malūno“ restoraną, kuriame daugiausia naujavedžiai ruošia vestuvių puotas.

1998 m. rugsėjo 16 atvyko-me Šiluvon automobiliu. Prisi-menu anuos laikus, kai žmonės (Nukelta į 7-ą psl.)

Su „Kardo“ redaktoriumi majoru A. MARTINIONIU Vilniuje

Su naujuoju vyriausiu „Lietuvos aidą“ redaktoriumi JONU VAILIONIU Vilniuje

kaip „Kario“ atstovui ir bendradarbiui, buvo įdomu pasikalbėti įvairiais spaudos reikalais.

Kadangi turėjau reikalų, kaip „Lietuvos aidą“ atstovas Kanadoje, susipažinau su naujuoju „Lietuvos aidą“ redaktorium Jonu Vailioniu.

Seimo narės Onutės Sunco-vienės dėka man buvo padaryta staigmena – susitikimas su seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu.

Papietavę su seimo nare ir žurnaliste Dalia Kazlauskienė išvykome į Alytų, kuriame teko aplankyti itin idomių vietų. Vėliau išvykau į Marijampolę, kur žmonos sesutė Magdulė atšventė savo 75 metų amžiaus sukaktį.

Marijampolės miesto centre visą dieną vyko įvairių tautybių pasirodymai. Ten buvo privažiavę su įvairiais dirbiniais ir prekėmis įvairūs prekėjai. Buvo gera prisiminti vaikystės dienas, kai tokie turgai vykdavo įvairiuose miestuose.

Pagaliau grįžau į Kauną. Tai miestas, artimiausias mano širdžiai. Iš čia teko palikti Lietuvą ir atsidurti Rytų frontuose.

Esant geram orui su brolio šeima išvykome į Kryžių kalną. Įdomi kelionė reginti įvairius gimtojo krašto vietovių vaizdus. Nepajutome, kai pasiekėme Šiaulių miestą ir pagaliau Kryžių kalną. Tai nuostabių vaizdų. To nepajusi žiūrėdamas filmą ar paveikslus. Skaitdamas įvairias dedikcijas ir vardus pajunti savo gyvenimo užduotis. Nepaprastai keistas reginys – miškas kryžių ant gražiai supulto pilikalnio. Sustatyti įvairaus dydžio kryžiai.

Nors lietus buvo nuolatinis svečias, bet nutarėme aplankyti akmenų muziejų Mosėdžio miestelyje netoli Latvijos sienos. Sutikome ir to muziejaus steigėją Intą. Muziejaus akme-nys nusėdęs per visą miestelį. Negalėjau suprasti, kaip šiuos didelius ir įvairius pavidalo akme-nis galėjo atitempti į šį miestelį. Aplankėme „Malūno“ restoraną, kuriame daugiausia naujavedžiai ruošia vestuvių puotas.

1998 m. rugsėjo 16 atvyko-me Šiluvon automobiliu. Prisi-menu anuos laikus, kai žmonės (Nukelta į 7-ą psl.)

Lietuvių dienos Kalifornijoje

Jose dalyvavo net keletas meninių sambūrių – „Gyvataras“ ir „Zagarai“ iš Hamiltono, „Atžalynas“ iš Toronto, kiti – iš Amerikos

Š.m. spalio 2, penktadienį, visa kanadiečių grupė susirinko Toronto orauostyje anksti rytą, kad išvengtume tenyškųjų darbininkų streiko. Išskridome į Los Angeles 9.30 v.r. – normaliu laiku, streikas mūsų kelionės nesukliudė. Mūsų aprangą patraukė kanadiečių dėmesį. Turėjome gerą progą papasakoti jiems apie lietuvišką savo veiklą ir apie Lietuvą. Mūsų grupės vadovai – Elytė ir Martinas Tarvydai, Aldona Zander.

Nusileidome Los Angeles orauostyje 11.30 v.r. vietos laikui. Mus pasitiko tautinių šokių grupė „Spindulus“ ir jos vadovė Danguolė Varnienė su atstovais šeimų, kuriose buvo parūpintos mums nakvynės.

Penktadienio vakare susirinkom meksikiečių restorane su vietiniu jaunimu pasidalinti mintimis apie savo veiklą. Dar tą patį vakarą turėjome repeti-ciją Šv. Kazimiero parapijos patalpoje. Jai vadovavo choreografe Sigita Barysienė.

Šeštadienio ryte rinkomės Šv. Kazimiero parapijos kieme, kuris buvo pilnas stalų su įvairiais parduodamais reikmenimis. Gale kiemo ant aukštos sienos matėsi didžiulis Lietuvos Vytis. Per Lietuvį dienų atidarymą buvo perskaityti sveikinimai, kurių tarpe buvo ir KLB pirmininko A. Vaičiūno. Tarp garbės svečių matėsi poetas Bernardas Brazdžionis, filmų artistė Rūta Lee ir kiti.

Dalis žiūrovų Los Angeles lietuvių dienoje 1998 m. spalio 3-4. Viduryje – filmų artistė RŪTA LEE, jos kairėje – poetas BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Meninę programą dalį atliko: Šv. Kazimiero liuanistinė mokykla, Vyčių choras iš Čikagos, tautinių šokių studentų grupė „Gyvataras“, muzikinis vienetas „Zagarai“ iš Hamiltono, tautinių šokių grupė „Atžalynas“ iš Toronto, folkloro sambūris „Delčia“ iš Čikagos, kapela „Tėviškė“ iš Čikagos, tautinių šokių sambūris „Spindulus“ iš Los Angeles. Vakare buvo surengtas smagus šokių vakaras, kuriame grojo „Žaibas“ iš Čikagos.

Sekmadienio programoje pasirodė tie patys sambūriai. Įvyko viena staigmena. Kai Hamiltono „Gyvataras“ šoko populiarių šokių, kuriame pasirodė keturios merginos ir vienas vaikas (Tomas Žukauskas), norįs pasirinkti sužadėtinę, liko scenoje vienas, nes visos šokėjos išbėgiojo. Tuo turėjo ir baigtis tasai šokis. Staiga ateina scenon šokėja Kristina ir taria nuiliūdusiam Tomui: „Aš būsiu tavo“.

Tuo momentu pastarojo draugas Algis Rudaitis iš publikos meta Tomui juodą dėžutę. Tomas ją pagauna, atidaro ir parodė Kristinai – tai buvo žiedas. Tūkstantinės žiūrovų minios akivaizdoje jiedu susižiedavo.

Visi sveikino.

Šventės programos baigmėje pasirodė visi meniniai sambūriai.

Vakare buvome pakviesti į Rūtos Lee namus. Ji su savo šeima mus labai maloniai priėmė ir vaišino. Pamatėme kaip gyvena Hollywood'o žvaigždės. Rūtos Lee namuose matėme lietuviškas juostas, rankšluosčius ir kitus tautodailės reikmenis.

Vėliau tą patį vakarą šokėjai susirinkome „Spindulio“ pamėgtame vokiečių restorane „Red Lion“ pabendrauti su naujais draugais.

Pirmadienį buvo laisva diena, kurią praleidome pramogų vietoje „Disney Land“. Pagaliau atsiveikinom su draugais, naujais pažįstamais ir grįžom namo su gražiais ir maloniais išpūdžiais.

Nuoširdžiai dėkojame Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvui „Talka“ už piniginę paramą mūsų kelionei.

Tikimės, kad vėl pasimatysime 2000 metais Kanadoje rengiamoje tautinių šokių šventėje, kurią rengia JAV ir Kanados lietuvių bendruomenės. Dalyvis

Knygų rėškia „SAMOGITA“ meniškai įrašė knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

MOTERŲ KONFERENCIJA

Palangoje rugsėjo mėn. įvyko konferencija "Moterų vaidmuo politikoje ir valdyme", rašo ELTA. Dalyvės išplatino kreipimąsi į Lietuvos žiniasklaidos vadovus, prašydamos, kad būtų atkreiptas dėmesys į televizijos, radijo laidų ir spaudos leidinių turinį, kuriame žeminamas žmogiškas orumas. Moterų organizacijų dalyvės apeliavo į žmogiską atsakomybę, norėdamos priminti Lietuvos konstitucijoje, Lietuvos žurnalistų etikos kodekse bei Jungtinių Tautų "Vaikų teisių" sutartyje apibrėžtas viešosios etikos normas.

NEBIO DIRBTI IGNALINOJE

Ignalinos atominėje elektrinėje (IAE) dirba 5,127 darbuotojai, iš jų – 1,507 moterys, praneša "Lietuvos aidas". O 20% visų darbuotojų, dirbančių kenksmingomis ir ypač kenksmingomis sąlygomis, sudaro 30% visų atominėje dirbančių žmonių. Visagino gyventojams IAE teikia didžiausią išdarbinimo viltį. Todėl, pasak personalo direktoriaus, dėl darbo sąlygų moterys nesiskundžia. Už ypač kenksmingas darbo sąlygas mokamas dvigubas tarifas, skaičiuojamas nuo atlyginimo. Už specifines darbo sąlygas yra mokamas 30% priedas. Liepos mėn. buvo pasirašyta kolektyvinė sutartis, kurioje numatytas šiek tiek geresnis darbuotojų aprūpinimas, apmokamas iš pelno. Įmonei atgavus skolas, būtų didesnė tikimybė įgyvendinti vadinamą "socialinę programą".

PLĖS GREITOS UŽKANDOS

VALGYKLAS

McDonald's restoranai jau trečius metus veikia Lietuvoje. Tarptautiniu mastu žinomos "greitos užkandos" firmos rinkos plėtojimo direktorius Baltijos kraštams Artur Pokorsky teigia, jog Lietuvoje esantys keturi restoranai Vilniuje ir vienas Kaune susilaukė gero pasisekimo. Numatoma dar vieną atidaryti Klaipėdoje. Šiais metais sudaryta didelė organizacinė grupė, kuri rūpinsis tolimesne plėtoje, ir tikrai bus vykdoma, A. Pokorsky teigimu. Nors vyresniems tai nėra tikras restoranas, jaunimui labai patinka McDonald's maistas, spalvingi įrenginiai ir nemokamai duodami žaisliukai.

IŠSAUGOS VILNIAUS SIENA

Valstybinė paminklosaugos

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat, BSc,Phm

- 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- Nemokamas vaistų pristatymas
- Sveikatos priežiūros įrankiai

komisija pasiūlė paruošti ilgalaike Vilniaus miesto gynybinės sienos programą ir numatyti lėšų jai įgyvendinti, praneša ELTA. Šiais metais sienos išlaikymui skirta 250,000 Lt., o iki šių metų jau buvo panaudota 315,000 Lt. iš valstybės biudžeto. Ateinančiais metais numatoma 300,000 Lt. iš biudžeto skirti sienos avarinės būklės likvidavimui, konservavimui, projektavimui ir archeologiniams tyrimams.

GERIAUSIAS KALENDORIUS

Lauryno Ivinskio premija už geriausią Lietuvos metų kalendorių paskirta "Ūkininko patarėjo" bendrovės leidiniui "Mano metai". Jis leidžiamas jau trejus metus 30,000 egzempliorių tiražu. Jo sudarytoja – "Šeiminkė" laikraščio redaktorė Danutė Junevičienė.

NUKENTĖJO GRŪDŲ KOKYBĖ

Grūdų perdirbėjų draugijos pranešimu, tik apie 5% supirktų šių metų derliaus kviečių atitinka pirmos klasės reikalavimus. Rugsėjo pabaigoje prikulta apie 3 mln. tonų grūdų. Nors derlingumas didesnis negu pernai, dėl nepalankaus oro kokybė nukentėjo ir daug rūgų bei kviečių tiks pašarui, rašo "Valstiečių laikraštis" (nr.78). Maistinių kviečių dalį reikės pirkti užsienyje. Siemet žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra bei kiti pirkejai supirks apie 450,000 tonų maistinių grūdų vyriausybės nustatytais kainomis. Pašariniai grūdai perdirbėjų superkami po 200-300 litų už toną. Tikimasi jų eksportuoti apie 150,000 tonų.

SUNAIKINTA KONTRABANDA

Šiaulių rajone Kužių agronomės teritorijoje vyriausybės nutarimu neleidžiant jos parduoti sunaikinti 9,786 litrai (trys sunkvežimiai) belgiškos degtinės. Alkoholio krovynis buvo sulauktytas Šiauliuose prieš pusantį metų, gabenamas be dokumentų. Krovinio vertė galėjo siekti 300,000 Lt.

PAMINĖTOS LŠS STEIGĖJO METINĖS

Lietuvos šaulių sąjunga (LŠS) savo steigėjo ir ideologo Vlado Putvinskio-Pūtvi 125-ias gimimo metines atšventė Kaune rugsėjo 26 d. Karininkų ramovėje buvo atidaryta suakčiai skirta paroda, surengtas iškilmingas susirinkimas, rašo ELTA. Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje prie V. Putvinskio biusto padėta gėlių. Spalio 9 d. jo atminimas buvo pagerbtas Kelmėje, kur yra palaidoti jo palaikai. RSJ

Juedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vilniaus krašto Šumskų mokyklos atidaryme mokiniai ir jų tėvai

Kreipimasis į tautą

Kodėl dar vis tebetęsiame Mažosios Lietuvos genocidą?

Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio suvažiavimo Lietuvių Namuose Toronte, Kanadoje, dalyviai sveikina toli iš krašto nublokštus tėvynainius ir visą tautą tėvynėje ir pasaulyje, dalindamiesi didžiu skausmu ir giliu rūpesčiu dėl Mažosios Lietuvos tragiško likimo.

Nuo pat šio tūkstantmečio pradžios Prūsų Lietuvos žmonės nesibaigiančių kovų keliu ir kultūrinio veržlumo ištvėrė Baltijos žemėje. Net praradę savitą santvarką, okupuoti, kolonizuojami ir ekonomiškai skardinami jie savo darbo dvasinėmis galiomis kūrė savitą raštiją, periodinę spaudą, klasikinę literatūrą, aktyviai reikšdamiesi tautos laisvės siekiuose iki pat šių laikų. Kaip dabar galima susiderinti su siaubinga tikrove, kad tas kraštas ir tūkstančių metų jame gyvenusių tauta staiga turi būti dingusi tarsi niekada nebuvo? Tokio katalikistinio Mažosios Lietuvos likimo nepateisina tarptautinė teisė, krikščioniška moralė ir bendrų laisvės kovų dalininkė lietuvių tauta.

Mažoji Lietuva negali būti atskirta nuo gyvosios tautos, švenčiančios 80-ties metų Vasario 16-tosios nepriklausomybės paskelbimo sukaktį Vilniuje, kai ji taipgi mini Lapkričio 30-tosios grįžimo prie bendros Lietuvos valstybės Tilžės akto paskelbimo sukaktį tais pačiais metais. To krašto kovų dėl laisvės chronologija atsišaukia iš daug gilesnių amžių, minint prūsų vado Herkaus Manto žūties 725 metų sukaktį, atremiant Kryžiuočių ordino tautžudišką invaziją Didžiojo sukilimo metais.

Šimtmečius tvėręs Mažosios Lietuvos grėslus gyvenimo kelias mūsų bendraamžių laikais buvo nusiaubtas Rytprūsų nacių gauleiterio E. Kocho. Jo egzokutinė politika "iš šaknų išrauti visa, kas lietuviška" tapo pilnai išbaigta sovietinio komunizmo genocidinės tautos. Šių klaidų istorinių faktų akivaiz-

doje esame be galo įskaudinti dabar jau prisikėlusios tautos ir valstybės abejingumu to krašto žmonių didžiai gyvenimo aukai ir dar vis iš išibėgėjimo tebetęsiančią dvasinį genocidą vykdydama. Šių dienų nepriklausomos Lietuvos gyvenimo tėkmėje jau nebegirdime varojant per šimtmėčius įprastų Mažosios Lietuvos lietuviškų vietovardžių, bylojančių apie to krašto praeitį, leidžiant įteisinti be jokių kalbinių šaknų isprastus kolonistinius geografinius barbarizmus. Šiandieninė jaunoji Lietuvos karta "išraunama" iš viso, kas dar bylotų apie to krašto žmonių tūkstančių metų didžią gyvenimo auką dėl bendros tėvynės. Ar mūsų tautos senoliai amžių glūdumoje būtų galėję tikėti, kad jų išsilaisvinę aniniai pasirinks tokį tautinio nuosmukio kelią tūkstantmečio baigmeje?

Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio suvažiavimo dalyviai kreipiasi į tautą, intelektualinę visuomenę, spaudą ir vyriausybę, kviesdama neapleisti Mažosios Lietuvos jos gyvenimo tragiškiausioje lentyje.

Algis A. Regis, MLR sąjūdžio pirmininkas
Ieva Jankutė, MLRS suvažiavimo pirmininkė
Irena Šernaitė-Meiklejohn, suvažiavimo sekretorė

Toronto, Kanada, 1998 m. rugsėjo 22 d.

Sovietmečių sandėliu paversta Beržkalnio šventovė Karaliaučiaus krašte

Nuotr. M. Purvino, 1993

PADĖKA

Praėjus mūsų 50 metų vedybinio gyvenimo suakčiai, dėkojam vaikams ir vaikėčiams už suruoštą mielą staigmeną. Nuširdus aiū Toronto Prisiškėlimo parapijos klebonui, kun. A. Simanavičiui, OFM, už aukotas Mišias, chorui už giedojimą vadovaujant B. Vitienė, D. Norkei už akompanavimą ir Ellen Bieler už solo giesmę "Ave Maria", KLB Delhi-Tillsonburgo apylinkės valdybai ir nariams bei Katalikų moterų dr-jos valdybai ir narėms už taip gražias gėles, sveikinimus ir linkėjimus.

Dėkojame Linui Kairiui už labai įdomiai pravestą vakaro programą, p.p. A. A. Karniūšas ir L. V. Jakusovams (Florida) už dovaną paskirtą šia proga Kauno VDU universiteto neturtingų studentų šalpai. Aiū giminėms iš Lietuvos už dalyvavimą, sveikinimus ir specialiai suakčiai išauktas juostas, visiems giminėms, atvykusiems iš tolimų vietovių, už dovanas ir linkėjimus. Dėkojame dalyvavusiems iš arti ir toli, už atsiųstas gėles, ir prisidėjusiems prie mūsų šventės, sveikinusiems laiškais, atvirukais ir telefonu, pareiškęsiems linkėjimus. Visi suteiktų nepaprasto džiaugsmo, kurio mes niekada nepamiršim.

Telaimina jus Aukščiausiasis –
Alfonsas ir Teresė Žebertavičiai

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

\$1.99 už kilogramą + \$20 už pristatymą

SKAMBINTI

905 545-8868 – Asta arba Beatas Brasai

Siuntiniai Hamiltone paimami iš namų nemokamai
Adresas: 23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

"Gija", naujai atvykusių lietuvių įsteigta organizacija, kaip rašo Amerikos lietuvių spauda, Klivlande sėkmingai plečia savo veiklą. Jos sumanytojas ir steigėjas – Dainius Zalensas į Ameriką atvyko prieš 8-rius metus, trumpai buvo apsisostęs Čikagoje ir darbavęsis siuntinių persiuntimo bendrovėje "Atlanta". Jis sumanė šios bendrovės skyrių atidaryti Klivlande, ir jam tai gerai pavyko. Po dvejų metų įsteigė savo importo-eksporto bendrovę "Litma". Vien tik ekonomine sėkme D. Zalensas neapsiribojo. Jis taipogi sumanė įsteigti lietuvių organizaciją "Gija", kuri galėtų jungti naujai atvykusius ir nuo seniau gyvenančius Klivlande lietuvių. "Gija" kvietėsi su geromis programomis dainininkus iš Lietuvos, rodė krašto vaizdajuostes, ragindama visus tautiečius dalyvauti, vieni su kitais susipažinti. Veiklai plečiantis, š.m. sausio 22 d. Lietuvių Namuose buvo išrinkta "Gijos" taryba, kurioje yra ir Amerikoje gimusių lietuvių. Tarybai pirmininkauja pats organizacijos steigėjas Dainius Zalensas. Ypač pavyko rugpjūčio 8 d. "Gijos" rengta gegužinė su lietuviška muzika, lėlių teatru, dainomis ir vaišėmis. Programai vadovavo Amerikoje gimęs Linas Johansonas. Tarp svečių buvo Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ, Lietuvos garbės konsulė Ingrida Bublienė ir daug kitų tautiečių.

Australija

Adelaidės lietuvių sąjungos narių metinis susirinkimas įvyko rugpjūčio 23 d. Šiai sąjungai priklausančiuose Lietuvių Namuose. Susirinkimą atidarė valdybos pirm. V. Neverauskas, o jam pirmininkavo P. Bielskis, sekretoriaus B. Nemeika. Buvo pirmininko padarytas pranešimas ir prisiminti neseniai mirę sąjungos nariai: E. Baškus, F. Damasevičius, Pr. Matukas, A. Norkus, M. Stasaitienė. Naujų rinkimų nebuvo, sutiko kitai kadencijai pasilikti tie patys valdybos nariai. Pajamos šiais metais sumažėjo, ypač iš Lietuvių Namų. Bingo lošimų pelnas atiduodamas Lietuvių Namų muziejui ir bibliotekai. AL Bendruomenės Adelaidės apylinkės valdybos pirm. J. Vaboliene dėkojo sąjungai už leidimą naudotis Lietuvių Namų patalpomis. Taip pat išskėlė klausimą dėl Lietuvos prezidento Antano Smetonos lazdos ir kepurės, esančių Adelaidės lietuvių muziejuje. Šiais rodiniais ypač domisi Kauno muziejus vadovybė, seniai pageidaujanti ir prašanti juos pervežti į Kauną. Susirinkime vyko gyvos diskusijos; pagaliau nubalsuota prezidento lazda ir kepurę dovanoti Kauno muziejui – vieta labiausiai šioms rodiniams tinkanti. Diskutuota ir dėl namų palikimo juos likviduojant kam turėtų šis turtas tekti. Nutarta gerai apgalvoti ir surasti būdų turtą perduoti švietimo, kultūrinei ar mokslinei įstaigai Lietuvoje.

Lenkija

Punsko parapijos choras birželio 28 - 29 d.d. atšventė savo 100 metų darbuotės sukaktį. Sekmadienio Mišios buvo aukotos už mirusius choristus ir vargonininkus, o pirmadienį vyko Šv. Petro ir Povilo atlaidų iškilės. Per Mišias kun. Edis Putrimas iš Kanados pašventino suakčiuojančią lentą. Ilgiausiai išgiedoję choristai Angelė Lipskaitė-Šliauzienė, giedanti nuo 1928 m., ir Juozas Degutis – nuo 1937 m., buvo pažymėti gėlių apdovanojimu. Po pamaldų suakčiuojančius sveikino Lenkijos lietuvių bendruomenės valdybos pirm. Sigitas Parasevičius, Šv. Kazimiero draugijos pirm. Vytautas Grigutis, Marijampolės burmistras Juozas Vaičiulis, Anykščių rajono burmistro pavaduotojas Valentinas Patamasis, atnašaujamos klebono kun. Diego, mokyklos vedėjo kun. Mateo ir lietuvių kapeliono A. Steigvilio. Giedojų parapijos choras. Aukų procesijoje dalyvavo parapijos organizacijų atstovai. Altorius buvo papuoštas Argentinos ir Lietuvos vėliavomis. Klebonas kun. Diego savo pamokslė išskėlė velionies nuveiktus darbus Šv. Kazimiero parapijoje ir pradžios mokykloje. Rosario mieste vienuoliai marijonai išleido ispanų kalba knygą apie kun. J. Margio gyvenimą ir jo atliktus darbus. Kaip tik antroje programos dalyje su šia knyga buvo supažindinti visi popietės dalyviai. Buvo taipgi iš šios knygos paskaitytos ištraukos. Parapijos choras pagiedojų giesmių.

J. Andr.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIU

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki2.25%	Asmenines nuo7.15%
santaukas2.75%	nekiln. turto 1 m.6.450%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius3.75%	Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000. Be to, narių santaukos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu
180 dienų indėlius3.75%	
1 m. term. indėlius4.25%	
2 m. term. indėlius4.50%	
3 m. term. indėlius4.65%	
4 m. term. indėlius4.70%	
5 m. term. indėlius5.00%	
RRSP ir RRIF (Variable)2.50%	
1 m. ind.4.25%	
2 m. ind.4.50%	
3 m. ind.4.65%	
4 m. ind.4.70%	
5 m. ind.5.00%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE
INTERAC KORTELE

517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario, Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

♦ Siuntiniai į Baltijos valstybes ♦

\$11 už vieną kubinę pėdą
\$18 pristatymas iki 31 kg
**Papildomai \$5 už 10 kg

Prašome pasiskambinti dėl daugiau informacijos ir prieš atvažiuojant:

Vytautui Kairiui (905) 643-3334

Bernardui Mačiui (905) 632-4558
Leonui Balaišiui (514) 366-8259
Andriui Usvaitui (519) 773-8007
Petriui Šturmui (905) 271-8781
Algiui Trumpickui (705) 429-2156

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VITINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- NEKLANDUMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIKYMAS ORTOPEDINIAMS INDĖLIAIS
- PRIMUME VISUS PLANINIS GYDYMAS
- STERILUS ĮRANKIAI

PRIMUME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

ANCASER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Stayerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į Angelę Šalvaitytę, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patars. Darbo tel. 705 429-2121 ar 705 445-5640 namų tel. 705 429-6428

Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

DALIA NARKEVIČIŪTĖ

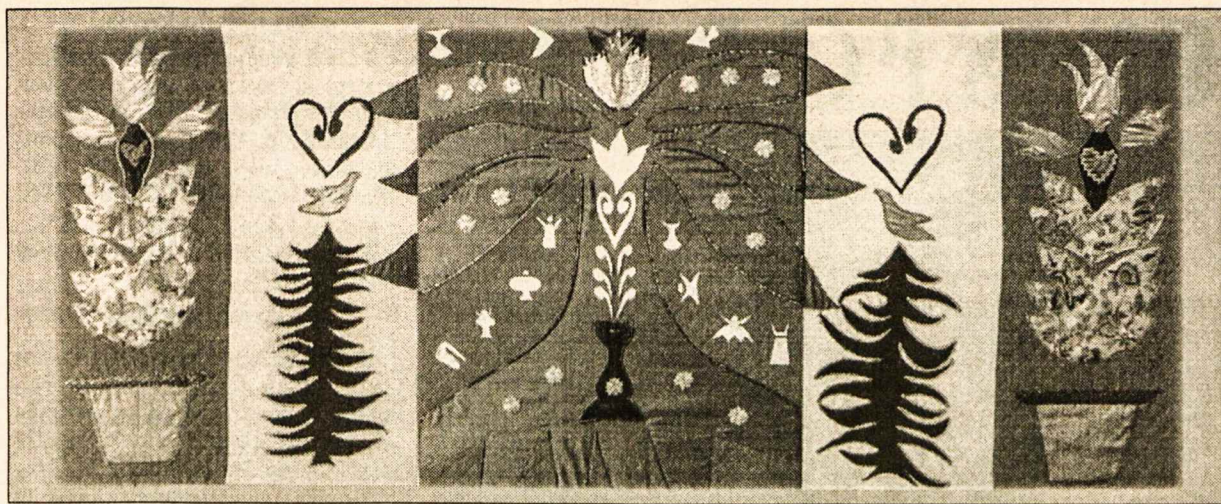
1998 m. rugpjūčio antroje pusėje Toronto "Tableau vivant" galerijoje veikusi Ritos-Giedrės Bulovaitės ir Irmos Makariūnaitės paroda buvo pavadinta "Mitai ir prisiminimai", kur motina ir duktė kalbėjo apie mūsų kasdienybę jau nutolusius ir užmirštus dalykus, nors tokius artimus žmogaus kultūrai. Paroda buvo netikėta tiek savo turinio, tiek išraiškos derinimu. Čia atsiskleidė nauja senų dalykų interpretacija: mitas tapo apmąstomas kaip žmogaus atminties užfiksuotas ir joje išlikęs fenomenas. Mitai tai struktūra, kurioje abi dailininkės dėjo savo dvasinių patirčių simbolius, taip sukurdamos naują mitinę realybę.

1976 m. abidvi atvyko gyventi į Kanadą. Rita-Giedrė Bulovaitė yra profesionalė architektė, nuolatos dirbanti ir ieškanti savos kūrybinės kalbos ir vaizduojamame mene. Jos darbai ant popieriaus yra praėję daug įvairių ir gana skirtingų išraiškos etapų. Šiuo metu, besigilindama į žmogaus dvasinius klotus, dailininkė priartėjo prie rytų filosofijos pagrindų, iš kur paimtas meditacijos principas atvedė ją į savitus ir įdomius mandalos piešinius. Visas paveikslų pasaulis sukasi ratu: kažkur nuklydęs drugio sparnas, išplaukusi žuvis, nukritęs gėlės žiedas, tarp gausybės pabirčių formų atrandami tarsi užmiršti šamanų kaukės ar išnyrančią moters figūrą. Šis pažinių gyvenimo simbolių srautas, tekantis įnirtingu koncentruojančiu ratu, kartais įstengia pralaužti susidariusias ribas tarp vidaus ir išorės, aiškiai menančias žmogiškos akies gylius. Iškilęs akies įvaizdis nėra atsitiktinis. Tai simbolis vidinio pasaulio žmogaus, kuris savo žvilgsniu siekia dieviškų daiktų. "Akį supantis apskritimas – tai vieta, kur susitinka mikro ir makro pasauliai. Tai erdvė, į kurią nusileidžia tartum dievai, kad susitiktų su žmogum giliems tarpusavio pokalbiams" sako Rita. Tokiu principu buvo sukurta vienas esminių šios

parodos Ritos darbų – "Eglė žalčių karalienė".

Irma Makariūnaitė išvažiavo iš Lietuvos dar vaikas, bet jau sugeba įsiurbti ir suvokti savo tautos etnines savybes. Kanadoje baigusi mokslus dabar pradėjo kurti meną, glaudžiai susijusį su mūsų tautos mitologine pasaule. Leškodama išraiškos savitumo, ji nutolsta nuo tapybos ir pradeda naudoti koliažo (spalvoto popieriaus karpinių) techniką, kuri pastaroju metu perauga į siūtą tekstilę ir tokiu būdu ją priartina prie liaudiško meno motyvų ne tik turinio, bet ir formos atžvilgiu. Tačiau pačios dailininkės užmačios pasirinkti tokią techniką buvo gal kiek kitokios. Jai popierius turi labai reikšmingą asociaciją su vaikystėje patirtais pojūčiais, išvyniojant gautą dovaną ir atskleidžiant jos paslaptį. Kiekvienas paveikslas jai prilygsta dovanai kai ji savo dvasia lūkstena sluoksnių po sluoksnių iki pasiekia tikrąją jo esmę. Kiekviena popieriaus atkarpėlė ar medžiagos skiautėlė, panaudota darbe, turi savo raštą, spindesį, kalbą. Tai Irmos parinkta ne atsitiktinai, bet įsigilinant į jos piešinių kaip reikšmingą detalę. Todėl čia didelė, visapaimanti ir gal net sena kaip išmintis saulė kyla į mūsų gyvenimo dangų, pripildytą barokinių angeliukų butaforijos. Jos darbai saikingi veikiantys čiais personažais, gal net siekiamas tam tikras minimalizmas, kaip antai darbe "Mortis", kur juodojo drobėje nupieštas liaudiškas tulpės motyvas linijų plaukiančiu lengvumu kalba apie vitališką būties pusę tamsoje išnykimo erdvėje.

Žvelgdama į mitologiją, Irma sutelkia dėmesį į abstraktesnes problemas. Dėmesys gyvybei, augimui, tobulėjimui, džiaugsmui reiškiasi kaip viena esminių kūrybos temų. Jos darbuose apstu mitologinių simbolių – gėlių, medžių, paukščių. Abi dailininkės, įkvėpdamos viena kitą kūrybinėmis mintimis, liejasi savitu supratimu apie šio pasaulio gylius ir užmirštų mitų išmintį.

IRMA MAKARIŪNAITĖ, "Lelija" 1998 metai

Krikščionybė Lietuvoje

Stambus veikalas apie krikščionybės kelią Lietuvoje, redaguotas vėlonies profesorius VYTAUTO VARDŽIO. Jame yra 19 studijinių straipsnių, parašytų žymių istorikų

SES. ONA MIKALAITĖ

Šią stambą 572 puslapių knygą išleido Lietuvos krikščionybės jubiliejaus komitetas 1997 m. Čikagoje. Redaktorius Vytautas S. Vardys mirė 1993 m., ir tai, be abejonės, užvilkinio knygos išleidimą.

Anot istoriko Pauliaus Rabikausko, parašiusio įvadą, tokios knygos reikėjo, "Kad iš jubiliejaus (t.y. Lietuvos krikšto) iškilmių sklindas aidas kuo ilgiau skambėtų ir vis iš naujo kviestų susimąstyti apie krikščionybės kelią Lietuvoje ir krikščioniškosios Lietuvos kelionę per šešis amžius iki pat mūsų dienų, apie jos pergyventus vargus, sėkmes ir nesėkmes..."

Krikščioniškosios Lietuvos istorinį kelią apžvelgia 19 paskirų straipsnių – tiksliau studijų, – kurių autoriai išvynioję dirbė ar tebedirbantys mokslininkai (istorikai ir politinių mokslų žinovai). Jų tarpe randame tokius iškilusius vardus, kaip Zenonas Ivinskis, Paulius Rabikauskas ir kitų vyresniosios kartos atstovų, bet drauge yra ir vidurinės kartos mokslininkų pavardės, kaip Rimas Mažeikaitis, Saulius ir Kęstutis Girnius. Pačiam redaktoriui Vytautui Vardžiui priklausio 8 straipsniai – daugumas jų apžvalgos Lietuvos religinio gyvenimo sovietų valdymo metu, ypač "Kronikos" leidimo laikotarpiu.

Trys knygos dalys apima pačius ankstyviausius bandymus Lietuvą krikštyti iki sovietų režimo paskutinių dienų, kai kovojanti tauta jau tiesė ranką į laisvę. Pirmoji dalis nagrinėja gana aistringą Lietuvos krikščionybės pradžią bei jos laipsnišką išsiskaidymą; antroje dalyje – straipsniai apie religinį Lietuvos gyvenimą tarpkariniame nepriklausomybės tarpsnyje; trečioji dalis skirta krikščioniškosios Lietuvos kovoms su sovietų religine priespaula.

Paulius Rabikauskas tvirtina, jog šie lietuvių mokslininkų tyrinėjimai itin svarbūs, nes svetima istorinė studijos ne visada tiksliai ir patikimai, jiems negalint tiesiogiai tyrinėti lietuvių kalba rašytų šaltinių. Nors lietuvių istorikų (ypač išvynioję) nėra daug, bet jų įnašas labai vertingas. Kitataučiai istorikai linkę savaip vertinti įvykius ir kartais daro ne visai pagrįstas išvadas. Pavyzdžiui, lenkų istorikas Dluhošas tvirtina, jog karalienė Jadvyga padėjo Jogailai lietuvius krikštyti. Tačiau tai ne istorinis faktas, o legenda, nes istoriniai šaltiniai rodo, jog tuo metu Jadvyga buvo Ukrainoje. Kita išpopuliarėjusi Lietuvos krikšto legenda, paskartota sovietmečiu leistoje

Lietuvos TSR istorijos I tome, kad lietuvių pulkai (it avių bandos) buvo vedami prie upių krikštyti. Anot Rabikausko, tai "gryna fantazija", nes krikštas pradėtas 1387 metų ankstyvą pavasarį, tikriausiai Gavėnios metu, kada upės užšalusios arba smarkiai patvinusios.

Nuo Mindaugo laikų krikščionybė Lietuvoje žengė ne vien sunkiai ir nedrausmai, bet taipogi apsisivijusi politikos voratinklais. Lietuvos krikšto aplinkybės buvusios sudėtingos. Mindaugui nepasisekė savo tautos įvesti į krikščionišką Europos tautų rikiuotę, o Gediminas, nors būvęs tolerantas kitom religijom, kaip rodo jo išleisti nuostatai, tačiau pats liko prie senosios pagonybės. Ir tai ne dėl menkų priežasčių, o kaip tik dėl to, kad giliai mąstė ir nesidavė lengvai įtaigojamas. Jo manymu, patys krikščionys išduoda savo meilės religijai: "Kur yra randama daugiau skriaudų, neteisėbių, smurto, naikino ir gobsmo, kaip pas krikščionis?" Šiuos Gedimino žodžius cituoja Rasa Mažeikaitė straipsnyje apie Gedimino religinę diplomatiją. Čia nušviečiamas Gedimino charakteris, inteligencija ir nelengvai įtikinamas lietuviškas būdas.

Istorinė Lietuvos krikščioniškojo tikėjimo kelionė atskleidžia autentiškas mūsų tautos dvasines bei kultūrinės šaknis ir giliausią mūsų lietuvišką tapatybę. Anot Vytauto Vardžio, "Katalikų Bažnyčia yra seniausia visuomeninė-tautinė Lietuvos institucija. Visai natūralu, kad jos vystymasis glaudžiai siejasi su lietuvių tautos besikeičiančiu istoriniu likimu" (p.216).

Tarpkarinės nepriklausomybės laikotarpiu Lietuvos Katalikų Bažnyčia, išgyvenusi visą eilę kilimų bei žlugimų, atsiskleidė itin veikliai ir kūrybiškai. Mes išvynioję augę, šį laikotarpį pažįstame iš joje brenusių vyresniosios kartos atstovų, o jų gretoms retėjant, ši istorinė atmintis tampa didžiai vertinga. Lietuvoje kaip tik šis laikotarpis buvo juodinis ir iškrypiamas, tad teisingai jį nušviesti svarbu ne vien išvyniojanti, kuri stengėsi jį prateisti, bet ir Lietuvos lietuviams, atsidūrusiems dvasinėje tuštumoje, besirėkiančioje jau sovietų laikais. Tai pastebėjo Kęstutis Girnius: "Plačiai yra paplitęs ideologinis skepticizmas, kurį dažnai lydi ir cinizmas, ir nusivylimas" (p. 518).

Straipsniai apie nepriklausomos Lietuvos religinį gyvenimą suriškia daugybę faktų ne vien apie katalikų daugiašakę veiklą, bet ir apie protestantų bendrijas ir jų istorinę patirtį.

Smuikininkai – A. ŠARPYTĖ ir M. GABRYŠ, atlikę dalį muzikinės programos Lietuvos kankinių parapijos 70-čio šventėje Mississaugoje 1998.IX.27

Praplatėjus mūsų akiračiui pavatikaninėje Bažnyčioje, nedera užmiršti nekalbalių Lietuvos krikščionių. Lietuvos protestantai pasižymėjo stipriu patriotizmu bei aktyvia politine veikla ir parama nepriklausomybės siekiams. Jie nemažiau už katalikus save laikė ištikimais Kristaus sekėjais. Ir nors konstitucija užtikrino visiems religinę laisvę, praktiškame gyvenime, kaip pastebi M.G. Slavėnienė, tai liko vien gražus idealas. Slavėnienė nurodo, jog nepriklausomoje Lietuvoje religinė tolerancija nebuvo pavyzdinga: "Religinių mažumų būklė visuomet esti keblė. Ir lietuvių protestantai negalėjo išvengti psichologinių bei sociologinių traumų, kurios visoms mažumoms būdingos. Kontrareformacijos ir ypač lietuvių-lenkų bendros valstybės laikmečiu lietuvių tapo stipriais Romos katalikais, proteguojančiais savo tikėjimą ir ištisus šimtmečius į protestantus žiūrėjo kaip į eretikus ar, geriausiu atveju, kaip į religinius atsiliekusius. Abi pusės vartojo plačias bendrybes, kurios kėlė įtampą ir nesupratimus... Protestantai didžiavosi savo vaidmeniu, kurį jie suvaidino Lietuvos gyvenime, kurdami ir palaikydami lietuviškojo rašto kultūrą, kam, jų manymu, krašto gyventojai nepadarė tinkamo įvertinimo" (p. 322-323).

Trečiojo knygos dalyje, kur kalbama apie krikščioniškosios Lietuvos kovas išlaikyti gyvą tikėjimą, minimi ir protestantų krikščionių vargai ateistinio režimo priespaudos metu. Visuotinis religinis persekiojimas suglaudino visus tikinčiuosius. Tai buvo lyg atitaisytas anksčiau darytų klaidų. Ir Vytautas Vardys, ir Kęstutis Girnius iškelia šiuos nepriklausomos Lietuvos religinio gyvenimo šėšėlius: "Politinių partijų nesutarimai, ypač Katalikų Bažnyčios istorinio ir visuomeninio vaidmens klausimais, buvo ypač aštrūs ir beveik be išimties taip emociškai diskutuojami, kad jie užgožė kompromisinę dvasią, taip reikalingą ypač jaunos demokratijos gyvenime" (Vardys, p.243).

Penkiasdešimt metų trukusi kova už religinę laisvę sovietų politinių zigzagų akivaizdoje, užgudę stiprų rezistencinį sąjūdį Lietuvoje. "Kronika" liudija, jog kovotojai už religiją ir už tautos egzistenciją keitė savo veikimo taktiką, bet ne savo principus. Tokiu būdu Katalikų Bažnyčia tapo ne tik religinio, bet ir tautinio pasipriešinimo simboliu. Okupuotoje Lietuvoje Katalikų Bažnyčia savo pastoriai ir nuoseklia laikysena pritraukė ir kitus. Pasak Kęstutis Girniaus, stebėjusio Lietuvos gyvenimą dešimtmetį prieš laisvęjimo sąjūdžio gimimą, "daugelis lietuvių liberalių pažiūrų disidentų ilgainiui prisiliejo prie katalikų, kitur neradami idėjos draugų ir paramos" (p.518).

Krikščioniškosios Lietuvos kelionė istorijos verpetais ir krikščionis yra verta išsamų studijų ir tų studijų įvertinimo iš mūsų pusės. Skaitant šią knygą gaunama amžių perspektyva, kuri, mano manymu, labiau negu bet kokie ginčai degančiomis šiuolaikinėmis temomis, atgaivina viltį bei pasitikėjimą gėrio jėga mūsų tautoje.

KRIKŠČIONYBĖ LIETUVOJE. Redagavo Vytautas S. Vardys. Išleido Lietuvos krikščionybės jubiliejaus komitetas. Viršelį dailininkės Ados Sutkuvienės. Surinko "Draugas" (4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, USA). Čikaga, 1997 m.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Mažosios Lietuvos fondo (MLF) Vydūno premija šiais metais paskirta dr. Martynui ir Marijai Purvinams, žinomiems architektams ir Mažosios Lietuvos palikimo tyrinėtojams, už rankraštį "Mažosios Lietuvos architektūra". Premija buvo įteikta MLF visuotiniame susirinkime Toronte š.m. rugsėjo 27 d. Vertinimo komisija premijuotą rankraštį siūlo išleisti atskiru leidiniu MLF leidinių serijoje. Architektai Purvinai 1970 m. baigė Kauno politechnikos institutą, 1990 m. suplanavo abu Rusnės Centrą, ištyrė Viešnių architektūrinį paveldą, parengė Rambynų-Bitėnų kapinių projektą su Vydūno ir M. Jankaus antkapiais, atliko daug kitų architektūrinio tyrinėjimo darbų. Rašo daug spaudoje, yra nuolatiniai "Tėviškės žiburių" bendradarbiai. Spaudai rengia "Lietuvos tradicinės architektūros pavyzdžių vadovą".

Poetė Gražina Tulauskaitė-Babruškaitė šią metų liepos 20 d. būtų šventusi savo amžiaus 90-metį. Tos šventės ji nesulaukusi mirė 1990 m. balandžio 8 d. Matulaičio senelių namuose, Putname, Conn. Buvo palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje šalia anksčiau mirusio jos vyro mokytojo B. Babruška. Prasmingiausiu poetės gimtadienio paminėjimu reikėtų laikyti šią vasarą surengtą, jos prisiminimui skirtą parodą Maironio lietuvių literatūros muziejuje Kaune. Ta proga apie poetę plačiau rašo Virginija Paplauskienė ("Draugas" 1998.IX.19). Pastaroji poetė apylankė 1989 m. Putname, domėjosi jos kūrybiniu palikimu. Be penkių išleistų jos poezijos knygų, yra likęs nemažas pluoštas rankraščių, iš kurių susidarytų gal net dvi naujos knygos. Atstrasta ir įdomių poetės asmeninių laiškų bei nuotraukų. Poetei išsikėlus į Matulaičio senelių namus, archyvinė medžiaga patekusi į svetimtaučių rankas. Ją išgelbėjęs rašytojas Č. Grincevičius.

Fr. J. Haydn (1732 - 1809), austrų kompozitoriaus, garsioji oratorija "Pasaulio sutvėrimas" šią vasarą skambėjo Lietuvoje. Premjera įvyko Pažaislio vienuolyno festivalio scenoje liepos 8 d. Su Kauno valstybiniu choru, vad. muz. Petro Bingelio, dainavo Vokietijos sopranas T. Seidl, Austrijos bosas B. Schollum, Lietuvos tenoras Alg. Janutas, grojo Lietuvos kamerinis orkestras. Oratoriją dirigavo specialiai iš Anglijos atvykęs garsusis smuikininkas ir dirigentas lordas Y. Menuhin. Oratorijos klausėsi tūkstančiai žmonių – vietinių ir iš užsienio. Liepos 26 d. oratorija buvo pakartota Nidoje. Ją dirigavo muz. P. Bingelis, solo partijas atliko R. Maciūtė, A. Janutas ir Vl. Prudnikovas. Po premjeros oratorija dar buvo atlikta Vokietijoje ir Slovėnijoje diriguojant lordui Y. Menuhin'ui, dalyvaujant Kauno valstybiniam chorui, kuris Milane dar atliko Mozarto "Requiem".

Rytų Lietuvoje lietuviškų mokyklų skaičius auga. Apie tai rašo Ž. Andriusis "Vorutoje" (1998.IX.12) ir nurodo, kad šiais metais atidaryta 10 naujų mokyklų, kuriose dėstomoji kalba yra lietuvių. Stiprios paramos lietuviškų mokyklų plėtimuisi susilaukta iš Vilniaus apskrities viršutinio administracijos. Kai kuriose mokyklose lietuvių kalbos mokymasis paško 50-60%. Patalpų atžvilgiu, palyginus su lenkų mokyklomis, mūsiškos dar labai kuklios. Tačiau dygsta ir nauji arba gerai atremontuoti pastatai kaip Šalčininkuose, Karmelionyse, Butrimonyse, Gerviskėse. Didžiosios problemos jau nugalėtos, ir tikėtina, kad Rytų Lietuvos mokyklos susilauks šviesios ateities. Šitos vizijos turėtų neprarasti nė vienas Lietuvos švietimą tvarkančias pareigūnas.

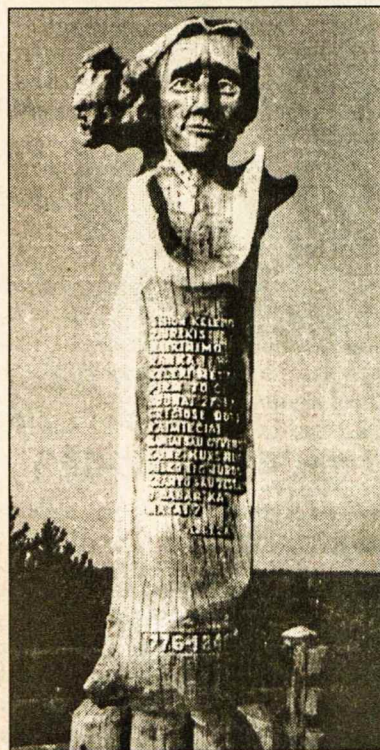
Gimtiosios kalbos raida lietuvių poezijoje nuo Martyno Mažvydo iki dabartinių dienų apžvelgia Lietuvos kultūros Šiaulių krašto leidyklos išleista knyga "Sieloj tėvynė – kalboj". Ją sudarė Šiaulių universiteto lietuvių kalbos katedros vedėjas dr. Kazimieras Zuperka. Skaitytojų šioje knygoje laukia daugiau kaip šimtas eilėraščių bei ištraukų iš stambiųjų eiluotų kūrinių, papildytų informacija apie jų autorius, senesnius raštų žodžius.

M. K. Čiurlionio darbų paroda buvo surengta Vokietijos Wallrafo-Richartzto muziejuje, ir lankytojai ją galėjo matyti visą praeitą vasarą. Nors Vakarų Europoje Čiurlionis plačiau nėra žinomas, paroda susidomėjimas buvo nemažas ir apie ją rašė Koelno miesto dienraštis "Koelner Stadt-Anzeiger". Įdomi rašančiojo įžvalga – Čiurlionio vizijos nesusietos nei su laiku, nei su vieta. Paroda surengta to muziejaus direktoriaus ir meno istoriko R. Budde iniciatyva, pastarajam susipažinus su Kauno M. K. Čiurlionio muziejaus darbuotoju O. Daugėliu. Parodoje buvo išstatyti 64 paveiksai, 34 muzikos rankraščiai bei atvirukai. Įdomu ir tai, kad daugelis parodos lankytojų kaip tik pirmiausia ir domėjosi muzikinėmis Čiurlionio kompozicijomis. Tačiau plačiau rašyta apie paveikslus nurodant, kad juose ryški išbalansuota koncentracija, lengvai ir paviršutiniškai vedanti į kūrybos gelmę, kur visatos vizija atsiskleidžia tvirtomis puošmenomis.

Rašytojų traukinys pajudės iš Lisabonos Sante Apolonia geležinkelio stoties 2000-tųjų metų gegužės mėnesį. Kaip praneša ELTA, tuo specialiuoju traukiniu "Literatūros ekspresu 2000" į kelionę po Europą leis 130 rašytojų iš 45 valstybių. Traukinys stabtels daugiau kaip dvidešimtį miestų, kur rašytojai turės progą susitikti su kolegomis bei visuomene. Kiekvienas miestas prisidės prie kultūros festivalio "Europoje kaip namie". Numatoma, kad po šios originalios kelionės bus paruoštas ir išleistas leidinys visomis Europos kalbomis. Kelionėje dalyvaus ir grupė lietuvių rašytojų. Be to, lietuvių aktyviai prisidėda prie šio projekto rengimo. Tuo reikalu suinteresuotų asmenų bei institucijų pasitarimai jau prasidėjo.

"Elzė iš smėlynų" – tokiu pavadinimu yra kuriamas, Alg. Puišio režisuojamas naujas lietuviškas vaidybinis filmas pagal to paties vardo vokiečių rašytojo E. Vicherto novelę, kuriose vaizduojama dviejų Mažosios Lietuvos pajūrio žvejų šeimų dešimtmečiai besitęsianti nesantaika. Vienos šeimos motiną vaidina iškilė aktorė, laureatė Janina Lapinskaitė, pagrindinį Elzės vaidmenį kuria Eglė Jaselskytė, pagrindiniame Jurgačio vaidmenyje pasirodys a. a. kinematografininko Vyt. Žalakevičiaus pagėdavimu aktorius Kostas Smorginas. Filme vaidina 15 aktorių. Masinėms scenoms filmuojami Nidos, Preilos, Juodkrantės bei Šventosios apylinkių gyventojai. "Valstiečių laikraštys" (1998.IX.19) Vyt. Masiūnas rašo, kad filmo premjera numatyta 1999 m. kovo mėn. Kultūros ministerija filmo gamybai paskyrusi 700,000 litų. Iš viso filmo kūryba pareikalausianti apie du milijonus litų. Rež. Alg. Puišio filmavimo grupė, baigusi "Elzė", kurs ir daugiau lietuviškų filmų.

Snk.

Lietuvos senovės rašytojo LIUDVICO RĖZOS paminklas Neringoje. Jo įrašas: "Šiūn kelevi žiūrėkis naikinimo ranką! Keleri metai pirm to čia sodnai žydėjo gričiose dori kaimiečiai ramiai sau gyveno kaime kurs nuo miško lig jūros kranto sau tesės. O dabar ka matai?"

L. Rėza 1776-1840"

Atsiųsta paminėti

AUŠROS VARTŲ – DIEVO MOTINOS GAILESTINGOSIOS PARAPIJA HAMILTONE. 50 metų jubiliejus. Dievo ir Tėvynės tarnyboje 1948-1998. Leidinį parengė klebonas kun. Juvenalis Liauba, OFM. Hamilton, Ont., 1998 m., 116 psl. Leidinyje sutelkta daug medžiagos apie šakotą parapijos veiklą, iliustruotą daugeliu nuotraukų.

Antanas Martinionis, PRIE-VARTA IR SMURTU, dokumentai, prisiminimai, antroji knyga, pirmosios knygos "Klasta ir smurtu" tęsinys, 352 psl. ir kieti viršeliai. Išleido "Kardas" 1998 m. Vilniuje, spausdino SPAB "Aušra", Vytauto pr., 3000 Kaunas. Tiražas 1500 egz. Kaina neparazymėta.

Alė Rūta, SKAMBA TOLU-MOJ. Romanas. V. Dailininkė – Rasa Arbaitė. Leidėjas – AB "Klaipėdos rytas" (Baltijos pr. 10, Klaipėda 57999). Klaipėda, 1998m., 280 psl.

ŠALTINIS, 1998 m., 3-4 nr., Lietuvos marjonų vienuolijos leidinys. Vyr. red. – kun. Aušvydas Belickas, MIC, redaktorė – Aldona Atkočiūnaitė. Gausiai iliustruotas spalvotomis nuotraukomis. Metinė prenumerata – 30 JAV dol. Adresas: Sėlių 17, Vilnius (2004).

Vytautas Tetenskas, ANTANO KEBLIO DAINA LIETUVAI. Redagavo doc. dr. Aleksandras Žalys, Medžiagą padėjo atrinkti Donaldas Giedrikas. Išleido Klaipėdos universiteto leidykla. Klaipėda, 1998 m., 100 psl. Tiražas – 200 egz.

KRIVULĖ, 1998m. birželis, nr. 1(67). Leidžia lietuvių sielovados delegatūra Vokietijoje (Hauptstrasse 14, Maierhofen b. Isny 88167, Germany). Atsakingasis redaktorius – prel. A. Bunga, techninė redaktorė – dr. Barbora Vileišytė.

LITUANISTICA, nr. 3(35), 1998 m. Lietuvos mokslų akademijos leidinys, 130 psl. ir viršeliai. Redaktorė D. Mėlynienė ir R. Lojkaite. Leidžia leidykla "Academia", A. Goštauto 12, 2600 Vilnius. Tiražas 370 egz. Kaina sutartinė.

MARTYNO MAŽVYDO PAMINKLAS KLAIPĖDOJE, dokumentai, kalbos, skaičiai, faktai, rėmėjai, nuotraukos, 64 psl. ir viršeliai. Spalvotomis nuotraukomis gausiai iliustruotas leidinys, parengtas Organizacinio komiteto pirmajai lietuviškai knygai įamžinti. Ats. Red. A. Žalys, dail. A. Kliševičius. Spausdino S. Jokužio leidykla spaustuvė, SL 432 Nemuno g. 139a, LT-5804, Klaipėda. Tiražas 1000 egz. Kaina sutartinė.

SPORTAS

D. ŽILIŪTĖ, 22 metų lietuvaitė (kairėje), pirmoji perkirto baigmės liniją tarptautinėse dviratininkų lenktynėse Olandijoje ir tapo pasaulio čempione gaudama aukso medalį

Nuotr. "Sueddeutsche Zeitung"

Kas naujo Europoje?

Pasaulio moterų dviračių pirmenybėse Olandijoje meistrės vardą laimėjo lietuvaitė Diana Žiliūtė (lietuvų kalboje tokio vardo nėra, tad gal Daina ar Danutė?), įveikdama 103,4 km nuotolį vėjotame ir lietingame ore per 2 val. 35 min. 36 sek. Antra buvo olandė ir trečia vokiečių.

Jau lenktynių pradžioje Vokietijos TV sporto laidos komentatorius pažymėjo (lenktynės taip pat perdavė Vokietijoje matomas Prancūzijos 17-tas kanalas), kad pirmenybėse greičiausiai varžysis Lietuvos ir Prancūzijos atstovės. Taip ir buvo, nes pirmąjį lenktynių etapą grupėje važiuo net trys lietuvaitės – sesės Rasa ir Jolanta Polikevičiūtės bei Pučinskaitė ir kiek toliau D. Žiliūtė. Vokietis atkreipė į ją dėmesį sakdamas, kad "Litauerin" priklauso prie pirmųjų. Taip ir buvo. D. Žiliūtė greitai pasiekė pirmąją grupę, kurią sudarė devynios dviratininkės. Tris km prieš baigmę dviratininkų tarpe prasidėjo "katės ir pelės" žaidimas, nes kiekviena dalyvė stebėjo kitos paminas (pedalyje, laukdama spartos padidinimo. Pergalė buvo išspręsta 10-15 metrų prieš baigmę, kada grupės viduryje važiuojusi Polikevičiūtė staiga atidarė pravažiavimą D. Žiliūtei, kuri tuoj pat ir pervaziavo baigmės liniją. Vokietis sušuko:

"Lietuvaitė laimėjo"! Aiškiai ant pečių matėsi užrašas "Lietuva", o megtuko šonuose mūsų tautinės vėliavos spalvos. Apsupta spaudos atstovų D. Žiliūtė kalbėjosi itališkai. Vokiečiai ši kalba buvo "neįkandama", o vertėjo nebuvo, tad jis tą laiką išnaudojo sakdamas, kad "Litauerin" jau dvejus metus gyvena Italijoje, duoną pelnosi iš pasirašytos sutarties su dviračių imone, o seserys Jolanta ir Rasa gyvena prie Paryžiaus ir taip pat pasirašiusios sutartis su Prancūzijos dviračių imone. Gamyklos lenktynės sudaro komandas, iš dalyvių užimtum vietų suskaičiuojami taškai, įjungiant juos gamyklos dalyvams ir tuo išvedant komandų užimtas vietas. Taip garsinamas gamyklos ir dviračių pavadinimas.

Po Lietuvos nepriklausomybės atstatymo tik antrą kartą sportinėse varžybose nuskambėjo Lietuvos himno garsai keliant mūsų vėliavą. (Pirmą kartą 1992 m. Barcelonos olimpiadoje, nuskraidinus R. Ubarutį diska 65,12 m). Nėra ko stebėtis, kad D. Žiliūtei stovint pakolyje veidas spindėjo džiaugsmu ir akys matėsi ašaros. Suprantama, nes D. Žiliūtė subrendo jau nepriklausomajam Lietuvoje, nes jai dabar yra tik 22 m. Atrodo, kad ir keli Olandijos lietuviai stebėjo lenktynes, nes keliose vietose jų rankose plevėso mūsų trispalvės. Valio D. Žiliūtei, pasaulio meistei! K. B.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

(Atkelta iš 1-mo psl.)
dian Automobile Association") savo pranešime. Kanados benzinu kolonėlėse surenkama po 10 centų nuo kiekvieno litro benzino federacinio mokesčio neva kelių priežiūrai. Per metus tuo būdu surenkama apie \$5 milijonai, bet tik \$400 milijonų išleidiama kelių taisymui, visi kiti pinigai paliekami "bendruose fonduose". Transporto ministerijos duomenimis, apie 40% visų valstybinių kelių (25,000 km.) ir apie 25% tiltų reikia nedelsiant taisyti. Šiuo metu tai kainuotų \$17 milijonų. CAA pirmininkas B. Hunt teigia, kad valdžios dėsims kelių taisyme, kol "bus išnykęs federacinio biudžeto deficitas", gali ne tik bereikalingai pabranginti taisymo išlaidas, bet jau dabar ekonomiškai nepriimtinas. Kelių taisymas paprastai įveda kitą tiek pinigų ir į "giminingus" verslus. Šiuo metu daug prekių transporto sunkvežimiais tarp rytų ir vakarų Kanados keliauja JAV keliais, kurie būna stropiau prižiūrimi. Visi tų pakelių viešbučiai ir restoranai dėl to irgi geriau verčiasi.

15,000 Kanados vizų, šiais metais išduotų Azijos valstybių piliečiams, nebus panaudotos. Spėjama, kad finansinis nepastovumas pasaulio pinigų ir akcijų rinkose privertė emigrantus apsigalvoti ir pasilikti savo žemėje. Emigracijos ministerė L. Robillard teigia, kad tai didžiausias atsisakysiu vizos skaičius. Paprastai tokių būna tik apie 3000 per metus. Ji toliau komentavo, kad šis stambian emigrantų iš Azijos, daugiausia kvalifikuotų specialistų, praradimas neatitiks neigiamai Kanados ekonomijai, bet jei tai pasikartotų keli metus iš eilės, rezultatai būtų kitoki. Kanada šiemet, kaip ir kasmet, įsileis apie 7,300 pabėgėlių, daugiausia iš Bosnijos-Hercegovinos.

Toronto laikyti kates netrukus kainuos \$35 daugiau, jei pasiūlytas įstatymas įsigalios. Tai bus kačių leidimo ("license") kaina. Kažkada buvo pasiūlyta, kad savininkai privalėtų lauke kates vedžioti kaip šunis, už virtutės, bet toks įžedimas laisvės trokštantiesiems gyvūnėliams nebuvo įgyvendintas. Gal nepraeis ir šis. G.K.

OVER A CENTURY OF SERVICE

1874

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Krepšinio kursai

Prisikėlimo parapijos "Aušros" sporto klubo krepšininkai yra kviečiami į krepšinio kursus, kurie įvyks spalio 27 d. Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje tokia tvarka: 6.30-7.30 v.v. – visi gimę tarp 1989-1993 m., 7.30-8.30 v.v. – gimę tarp 1985-1988 m., 8.30-9.30 v.v. – gimę 1984 ir anksčiau.

Bėgimo varžybos

Baltiečių ir lietuvių VIII-tosios lauko/miško (Cross Country) bėgimo varžybos įvyks š. m. lapkričio 14 d. Medina High School take, 777 East Union St., Medina, OH, apie 40 mylių nuo Klivlando. Daugiau informacijų teikia Alg. Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122, tel. 216 486-0889, faksas 216 481-6064. Registruotis bus galima prieš varžybų pradžią – 8-8.45 val. ryto. Varžybų pradžia 9 v.r.

Dėl plaukimo pirmenybių, kurios numatomos lapkričio mėn. Toronte ar apylinkėse, taip pat kreipitis į Alg. Bielskų. ŠALFAS-gos inf.

Visuotinis suvažiavimas

ŠALFAS-gos centro valdybos pranešimu, metinis visuotinis ŠALFAS-gos narių suvažiavimas šaukiamas Klivlande, OH 1998 m. lapkričio 21 d., 11 val. ryto Lietuvių Namuose, 877 East 185th St., Cleveland, OH, tel. 216 531-2131. Sprendžiamuoju balsu dalyvaus sporto klubų rinktieji atstovai, klubų pirmininkai ar jų įgaliotiniai, tie rinktieji ar skirtieji pareigūnai bei sąjungos garbės nariai.

Smulkesnė informacija išsiuntinėjama klubams bei sąjungos pareigūnams. Visais reikalais, liečiančiais šį suvažiavimą, kreiptis į ŠALFAS-gos centro valdybos pirmininką Audrių Šileiką, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7, Canada, Tel. 416 767-6520. Suvažiavime bus renkama centro valdyba, revizijos komisija ir garbės teismas. Inf.

Skautų veikla

• Antroji sukaktvinės šventės (80 m. skautų įsteigimo Lietuvoje ir 50 m. veiklos Toronte) dalis pradėta pamaldomis Lietuvos kankinių šventovėje spalio 4 d., 9.30 v.ryto. Prieš Mišias klebonas prel. J. Staškus pasveikino skautus-tes, vėliau tą skautų šventę paminėjęs ir savo pamoksle. Giedoję partizanų "Girių aidą" kvintetas. Skaitinius skaitė A. Janušonis. Buvo nešamos simbolinės aukos ir sukaktvinė gairė.

Po Mišių Anapilio salėje vyko iškilminga "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntu sueiga, kuriai vadovavo ps. A. Saplys, su raportu sutikęs LSS vadovybės narius – pirmininkę v.s. B. Banaitienę, seserį VS v.s. fil. R. Penčilytę ir brolius VS pav. v.s. R. Otto. Pagerbti minutės tyla amžinybėn iškeliavę skautai-tės. LSS tarybos pirmosios įsakymus perskaitė Kanados rajono vadė v.s. fil. R. Zilinskienė. Juose buvo paskelbti apdovanojimai ir pakėlimai. "Geležinio vilko" ordinu apdovanoti v.s. D. Keršienė ir v.s. F. Mockus; į vyr. skautininkės laipsnį pakelta v.s. V. Grybiėnė. Seserijos VS įsakymu į paskautininkės I. pakeltos R. Birgiolienė, A. Sergautienė ir A. Škėmienė. Jų įžodžiai vadovavo v.s. D. Keršienė. Po apdovanojimų ir pakeltų pagerbimo apėgų juos sveikino LSS vadovybės nariai.

Tuntu įsakymuose pareigose patvirtinti vadovai-vės, pakelti į jaunesniuosius laipsnius. Linkėta visiems geros veiklos. Sueiga baigta seselės s. Ignės Marijošytės paruoštu pasirodymu, pavaizduojančiu ilgą ir vingiuotą lietuvių skautijos kelią. Po pasirodymo skautiška me rate sugiedota maldą "Ateina naktis" ir atsisveikinta. Dalis vyresniųjų su svečiais ir viešiomis nuėgų į Kryžių kalnelį, aplankyti sukaktvinio kryžiaus, kurį sukūrė ir padirbo jūr. s. P. Būtėnas. F.M.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė

optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

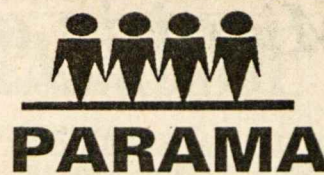
Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus) vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Kelionės į Lietuvą
- * Kelionės į šiltes kraštus
- * Draudą
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą)
- * Dokumentų vertimą
- * Išskietimų sutvarkymą ir išsiuntimą
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas

Kreipkitės visomis darbo dienomis

TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

LIETUVIŲ
KREDITO
KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 109 milijonus dolerių

MOKA:

4.25% už 30-89 dienų term. indėlius
4.25% už 90-179 dienų term. indėlius
4.50% už 180-364 dienų term. indėlius
4.75% už 1 m. term. indėlius
5.00% už 2 m. term. indėlius
5.00% už 3 m. term. indėlius
5.00% už 4 m. term. indėlius
5.25% už 5 m. term. indėlius
4.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
5.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 3 m. GIC invest. pažym.
5.25% už 4 m. GIC invest. pažym.
5.50% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
5.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
5.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.50% už OHOSP (variable rate)
2.00% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.
4.75% už JAV dol. 1 m. GIC
2.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....8.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų.....6.40%
2 metų.....6.50%
3 metų.....6.60%
4 metų.....6.65%
5 metų.....6.75%

su keičiamu nuosimčiu.....6.25%

Duodame:

– asmenines paskolas iki \$250,000;
– mortgičius iki 95% įkainoto turto;
– riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
– komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki \$2,000.

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Šalbinio mašinos, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklias
- Šaldymo sistemas, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui

tel. 416 370-3539 arba 416 740-9650 Toronto

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

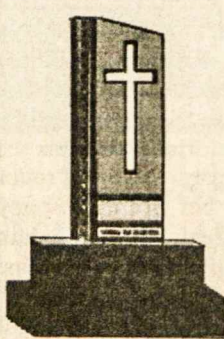
BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence
E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- ŠALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronte.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTUOJA

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
(J PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

BLOOR-DOVERCOURT atskiras 7 kamb. \$279,000.
BLOOR-PARKSIDE 2 miegamųjų "Condo" \$195,000.
INDIAN RD./HIGH PARK 2 miegamųjų b. atskiras \$270,000
BLOOR-PARK 2 miegamųjų "Condo".
Prašau skambinti

TEODORUI STANULIUI, B.A.

Associate Broker

Tel. 416 769-1616; namų 416 231-4937;
nešiojamas 416 879-4937; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9, 100 metrų į rytus nuo Toronto pensininkų klubo "Vilnius Manor".

NEMOKAMAS namų įvertinimas

Queen Travel
International Ltd

133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS I VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIONES paruošiu ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių. Geriausias kainos šiuo metu yra skrendant AIR CANADA ir LIETUVOS AVIALINIJOS bendrai sudarytomis taršomis per Paryžių, Londoną arba Frankfurtą.

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau EXPRESS paštu. Asmeniškai su manimi susitikti QUEEN TRAVEL įstaigoje galite trečiadieniais tarp 11 v.r. ir 5 v.v. arba kitu Jums tinkamu laiku, iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuoju į jūsų namus.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atliekiamos Jūsų gimtinės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKEIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

A+A

LAIMAI KURPIENEI-BULVIČIŪTEI,

ilgametei "Tėviškės žiburių" darbuotojai mirus, vyrą GEDIMINĄ, dukterį VIKTORIJĄ ir jos vyrą, sūnų AUGUSTINĄ ir jo šeimą, motiną M. BULVIČIENĘ bei visus gimines ir artimuosius, pergyvenančius didžiąją permainą ir skaudžią netektį, nuoširdžiai užjaučia –

"Tėviškės žiburiai"

A+A

VYTAUTUI MEILUI

mirus,

nuoširdžią užuojautą jo žmonai GRAŽINAI, dukrai DALIAI, vaikiaiams bei visiems artimiesiems reiškia –

Lietuvių kredito kooperatyvo "Parama" valdyba ir tarnautojai

TORONTONT

Anapilio žinios

– Mūsų parapijoje lankėsi ir pamokslus sakė svečias iš Žemaitijos, Kražių klebonas kun. Alionidas Budrius.

– Spalio 19, pirmadienį, palaidota a.a. Laima Kurpienė, 63 m. amžiaus.

– Punks krašte mirė Aldona Žukauskienė, mūsų gero parapijiečio Valdo Žukausko mama.

– Rudeninė kapinių lankymo diena bus lapkričio 1, sekmadienį. Mišios bus Lietuvos kankinių šventovėje 3 v.p.p. Autoaiškėje bei kapinėse tvarką prižiūrės Toronto VI. Pūtvio kuopos šauliai. Autobusas kapinių lankymo pamaldoms važiuos nuo Islington požeimių traukinių stoties Anapilin 2.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienio rytą važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

– Kapinių lankymo dienos proga lapkričio 1, sekmadienį, KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyrus rengia dail. Genės Valiūnienės meno parodą Anapilio parodo salėje. Parodos pelnas bus skiriamas "Vaikų dienos centrui" Lietuvoje.

– Kapinių lankymo dienos pietūs lapkričio 1, sekmadienį, bus ruošiami Anapilio moterų būrelio Anapilio salėje. Pietūti bus galima išties dieną ir atsigaivinti vynu bei alučiu.

– Parapijos sukurtovinis leidinys, kuriame apžvelgiama parapijos praeitis, pardavinėjamas sekmadieniais Anapilio knygyne. Leidinio kaina – \$10.

– Mišios sekmadienį, spalio 25: 9.30 v.r. už a.a. Albiną ir Juozą Kriaučiūnus; 11 v.r. už parapiją; Vasarioje 10 v.r. už a.a. Uršulę ir Joną Palilius; Delhi 3 v.p.p. už Kanados lietuvių fondo mirusius narius.

A.a. Laima Kurpienė-Bulvičiūtė, buvusi ilgametė "Tėviškės žiburių" darbuotoja, neilgai sirgusi mirė š.m. spalio 16 d. Buvo pašarvota "Turner and Porter" laidotuvių koplyčioje, kur gausiai susirinkus velionės šeimos artimiesiems bei bičiuliams, maldas prie karsto kalbėjo Anapilio parapijos klebonas prel. J. Staškus. Vietoj gėlių buvo renkamos aukos "TŽ" parenti. Po gedulinio Mišių Lietuvos kankinių šventovėje spalio 19 d. palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse. Mišias aukojo klebonas prel. J. Staškus, vargonavo ir giedojo Danguolė Radtkienė, akompanavusi ir sol. Slavos Žiemetės giesmėms.

Velionė paliko vyrą inž. Gediminą Kurpių, dukterį Viktoriją ir žentą, sūnų Augustiną ir šeimą, motiną M. Bulvičienę bei kitus gimines ir artimuosius.

Laidotuvių dieną už velionę rytmečio Mišias aukojo prel. dr. Pr. Gaida.

"Angeliukams" \$100 aukojo N. Nevulytė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$100 aukojo M. Gečienė.

Kauno arkivyskupijos "Vaikų dienos centrams" \$50 aukojo B. Dirsienė (a.a. Stasio Kuzmo atminimui).

SPRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

GENĖS VALIŪNIENĖS

MENO DARBŲ PARODA

1998 m. lapkričio mėn. 1 d.
sekmadienį nuo 10 v.r. iki 6 v.v..

Anapilio parodų salėje

Visos parodoje gautos pajamos skiriamos Lietuvos
"Vaikų dienos centrui"

Parodą rengia KLK moterų dr-jos Anapilio parapijos skyrus

DIEŠOS ŠVIESOS TAU-
PYMO LAIKAS baigiasi spalio
24 d. Naktį iš šeštadienio į sek-
madienį laikrodžių rodyklės at-
sukamos viena valandą atgal.

Kapinių lankymo dieną
lapkričio 1 "Tėviškės žiburių"
administracija bus atidaryta po
10.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Toronto lietuvių pensininkų klubas rengia Vėlinės – mirusiųjų prisiminimą lapkričio 2, pirmadienį. Mišios bus atnaujamamos. Prisikėlimo parapijos šventovėje 10 v.r., pietūs įvyks 12.30 v.p.p. Vilniaus rūmų 3-io aukšto menėje. Bilietai gaunami pas T. Kobelskienę tel. 416-760-8003 arba A. Dobienę – 416-769-7550.

KLK Toronto apylinkės valdyba praneša, kad lapkričio 14 d., 1.30 v.p.p. rengiamas trumpas 25 metų sukakties "Park Lithuania" dedikavimo paminėjimas ten pat parke į šiaurę nuo Bloor, Keele ir Glenlake kampas.

Pakviesti dalyvauti Toronto miesto atstovai, skautai, ateitininkai, šauliai, Maironio mokyklos vyresniųjų klasių mokiniai. Taip pat kviečiama dalyvauti visuomenė.

KLK Toronto apyl. valdyba
Maironio mokyklos žinios

– Lituanistinius kursų lanko 36 mokiniai. Jų yra 17 10-oje klasėje, penki 11-oje klasėje ir 14 OAC arba baigiamosiose klasėse. Dėsto Nijolė Benotienė, Irena Ehlers ir Indrė Čuplinskaitė.

– Spalio 3 d. vyresnėse klasėse lankėsi partizanų vienetą "Girių aidas", kalbėjosi su mokiniais, kuriems paliko gėlių ir gilių įspūdį apie svarbią partizanų veiklą.

– Tėvų susirinkimas įvyks lapkričio 21 d. Kviečiame visus tėvelius gausiai dalyvauti.

– Lapkričio mėnesį mokyklos patalpose vyks knygų išpardavimas. Pertvarkant knygyną atrasta daugia knygų negu reikia. Prašome pasinaudoti proga įsigyti knygų, parenti mokyklą.

Muziejaus-archyvo žinios

– Muziejaus vedėja dr. R. Mažeikaitė 1998.XI.5-XII.18 bus išvykusi stažuoti į "Herder" institutą Vokietijoje bei simpoziumui Cambridge-un-te Anglijoje. Šiuo metu muziejuje bus atidarytas įprastom valandom, tačiau nebus galima priimti naujų rinkinių ar rodninių, kol vedėja sugrįš.

– Kapinių lankymo dieną muziejuje bus senų audinių bei staklių paroda.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio, spalio 18 popietėje dalyvavo 180 asmenų. Svečių knygoje pasirašė Todd ir Jarid Lukoševičiai iš Squamish, B.C. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio narė A. Skilandžiūnienė.

– LN valdybos posėdis – spalio 29, ketvirtadienį, 7 v.v.

– LN tradicinis pobūvis įvyks lapkričio 7, šeštadienį, 7 v.v. Karaliaus Mindaugo menėje. Bilietai gaunami LN raštiniėje, 416 532-3311 arba sekmadieniais popiečių metu.

– A. a. Stasio Kuzmo atminimui slaugos namams \$30 aukojo L. Balsienė. Aukos slaugos namams primamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6P 1A6.

– Kultūros komisija yra įsigijusi nemažai įvairių vaizdajuosčių iš Lietuvos. Dėl jų įsigijimo ar nuomojimo skambinti S. Pabiricienei 416 7652-5419 arba V. Kulniui, tel 416 763-1266.

Išėjusių lietuvių klierikų studijų fondui \$50 aukojo "Tėviškės žiburių" darbuotojai (a.a. Marijono Valaičio atminimui, užjaušdami žmoną Grasilą ir artimuosius).

Anapilio knygyne galima gauti 1, 2, 3 ir 4 kv. pėdų siuntiniams, dienraštį "Kauno diena", naujų garšajuosčių ir II Pasaulio lietuvių dainų ir šokių šventės Vilniuje vaizdajuosčių.

Maloniai kviečiame dalyvauti

Toronto Lietuvių Namų 47-tajame

TRADICINIAME BALIJE

1998 m. lapkričio 7, šeštadienį, 7 v.v.

Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor Str. W.

Programoje: choras "Daina" ir "Atžalyno" veteranai

Šokiams gros V. Povilonio muzikinis vienetas

Karšta vakarienė su vynu – veikis baras, loterija

Bilietai gaunami LN raštiniėje

tel. 416 532-3311 ir sekmadienio popietėse

leėjimas – \$20 asmeniui

Toronto Lietuvių Namų ir

Visuomeninės veiklos komitetas

Kanados kariuomenės ba-
zėje Camp Borden anglų kalbos
mokyti atvyko Lietuvos kariūni
oro pajėgų karininkas pulk. leit.
Viktoras Marinskis. Anksčiau
vasarą atvyko, kpt. Egidijus
Karvelis, kpt. Gintaras Smaliu-
kas, kpt. Vytautas Reklaitis,
kpt. Darius Užkuraitis ir vyr.
leit. Rimantas Jarmalavičius.
Karininkai dalyvaus ir kalbės
Kariuomenės šventės minėjime
Toronto lapkričio 22 d. Į Lietu-
vą karininkai grįžta gruodžio 12
dieną.

Vytautas Pečiulis

Vilniaus radijo užsieniui
laidos nuo spalio 25 d. bus
girdimos 6120 KHZ dažniu (49
m ruože).

A. a. St. Kuzmo atminimui
lietuvių tautinių šokių grupę
"Atžalynas" "Tėviškės žiburiams"
aukojo \$200.

A. a. Vytautui Meilui mirus,
užjaušdami žmoną Gražiną ir
dukra Dalią su šeima Alė Ker-
berienė "Tėviškės žiburiams"
aukojo \$20.

Tremtinių vaikų mokyklai
"Lietuvių Namai" Vilni-
niuje \$50 aukojo: S. J. Poškai,
Vanda Demikienė.

A. a. Kastutės Valiūskienės
atminimui pagerbti tremtinių
vaikų mokyklai "Lietuvių
Namai" Vilniuje E. Lorencienė
aukojo \$10.

A. a. Stasiui Kuzmui mirus,
užjaušdami jo žmoną Geno-
vaitę, tremtinių vaikų mokyklai
"Lietuvių Namai" Vil-
niuje Rasiulių šeima ir Nina
aukojo \$50.

Ses. Nijolės Sadūnaitės glo-
bojamiems vaikams "Kovai su
vėžio liga Lietuvoje" a.a. Vytau-
tui Meilui mirus, D. B. Vaidilos
aukojo \$20; a.a. Stasiui Kuzmui
mirus, A. I. Pūkai aukojo \$20;
a.a. Juozo Stalioraičio atmini-
mui B. Stalioraitienė aukojo
\$20.

A. a. Marijono Valaičio at-
minimui pagerbti "Kovai su vė-
žio liga Lietuvoje" aukojo: \$40
– Marcel St. Jean; \$30 – L. O.
Rimkai, V. Paulionis; \$25 – E.
G. Kuchalskiai, L. M. Ruzyckys,
K. Budrevičius; \$20 – M. Mu-
cha, L. Strumilienė, M. Regina
(Lietuva), V. M. Žižiai, A. J.
Bušinskai, D. R. Puteris, B. Če-
paitienė, I. Paškauskienė ir šei-
ma; \$15 – V. K. Gapučiai; \$10 –
Z. Didžbalienė, A. Sungailienė,
J. Šileikienė, V. Knyvaitė, E.
Simonavičienė, B. Sapijonienė,
A. Kairienė, K. Žutautienė, P.
L. Murauskai.

A. a. Marijono Valaičio at-
minimui pagerbti alkaniems
Lietuvoje aukojo: \$50 – J. N.
Budrys, A. Puteris; \$25 – J. O.
Gustainiai; \$20 – J. S. Sinkevi-
čiai, A. M. Radžiūnai, M. S. Bu-
šinskai, A. S. Draugeliai, V. L.
Sendžikai, A. Mašalas, G. Bal-
čiūnienė, J. E. Čuplinskai, Z. O.
Girdauskai, B. Saulėnas, J. B.
Danaičiai, E. R. Jasinskai; \$10 –
A. Dobis, V. Gudaitis, J. B. Ta-
mulioniai; \$5 – A. Venslovaitienė.

O. G.

Patikslinimas. "TŽ" 41 nr. 8

psl. nuotraukoje ne Kristina Ado-

monytė, o Kristina Baltaitė-Ado-

monienė, torontiečių Henriko ir

Onos Adomonių marti.

KLK moterų dr-jos centro valdyba

Vytautas Kastytis-Tvardaus-
kas, dirbęs "TŽ" redakcijoje, at-
šventęs 75 metų amžiaus sukaktį,
susilpnėjus sveikatai, redakcijoje
nebedirba. "Tėviškės žiburiuose"
jisai darbavosi 35-rius metus.
1963 m. pradėjo dirbti "TŽ"
spaustuvėje linotipininku, o nuo
1966 m. – antruoju redaktoriumi.
Dalyvavęs "TŽ" steigime, jis uo-
liai darbavosi jų leidyboje, rašyda-
mas straipsnius, reportažus, pa-
ruošdamas savaitraščio skyrius.
Gyvendamas labai kukliose sąly-
gose, gaudamas palyginti mažą
atlyginimą, beveik visą laiką skyrė
darbiui "Tėviškės žiburiuose".
Žurnalistika buvo jo pamėgtoji
sritis, kurioje jis daugiausia ir
reiškėsi. Toje srityje jis pradėjo
reikštis dar būdamas moksleivių
Kauno jėzuitų gimnazijoje. Pasi-
traukęs 1944 m. į Vakarų leido
laikraščius lietuvių stovyklose,
bendradarbiavo Vokietijoje lei-
džiamuose lietuvių laikraščiuose,
vėliau ir Š. Amerikos lietuvių
spaudoje. Po ilgų žurnalistinio dar-
bo metų išėjo į užtarnautą poilsį.

Žymūs religinių-kultūrinių
darbų skatiniojas prel. J. Prunskis
dosnomis premijomis neužmiršo
ir Kanados lietuvių. Maždaug
prieš metus laiko jis paskyrė gana
stambiają sumą JAV dolerių, kad iš
jos palikančių būtų skiriama meti-
nė premija pasižymėjusiems tau-
tiečiams krikščioniškoje veikloje
Kanadoje ir kitur, išskyrus JAV,
kur tokių premijų jau yra iš se-
niau. Kanadiškos premijos skyr-
mas buvo pavestas Kanados lietu-
vių katalikų centrui, kurin įeina
parapijų ir organizacijų atstovai.
Centro pirmininkas šiuo metu yra
Jonas Andrius. Šis Centras š.m.
spalio 6 d. posėdyje, įvykusiame
Anapilyje, minėtiną premiją 1000
kan. dolerių paskyrė Vincui Koly-
čiui, kuris jau daug metų plačiai
ir uoliai reiškiasi krikščioniškoje
apaštalinėje veikloje Kanadoje,
ypač Lietuvoje. Ši premija yra
kukli parama apaštalinei jo veik-
lai. Inf.

Tautos fondo Kanadoje val-
dyba, savo posėdyje apsvačiusi
lietuvių kalbos ir lietuviškų
mokyklų Vilniuje išlaikymo
svarbą, nutarė parenti Lavoniš-
kių mokyklos statybą 10,000
dol. Pinigai bus perduoti minė-
tos mokyklos statybos fondui
Vilniuje.

Taip pat valdyba apsvars-
čiusi Aukščųjų projektą (žemės
ūkio mokymo ir tyrimų centrą)
netoli Šiaulių nutarė parenti
1,500 dol., o vėliau prisidedant
didesne suma, priklausomai
nuo projekto eigos.

Tautos fondo Kanadoje

A. a. Stasio Kuzmo atmini-
mui pagerbti "Tremtinių grįži-
mo fondui" aukojo: \$50 – dr. J.
R. Yčai, dr. J. Sungaila; \$25 –
A. Battistoni; \$20 – H. G. Lapai,
dr. A. S. Pacevičiai, H. E. Ste-
pačičiai, V. E. Stanačičiai, R. G.
Paulioniai, E. M. Kazakevičiai,
T. Stanulis, V. Balsienė, S. V.
Liūmimas, A. P. Skilandžiūnai, E.
S. Kuzmickas, Č. L. Senkevičiai,
J. Lasys, E. G. Kuchalskiai, E.
dr. J. Čuplinskai, N. Liančas, G.
V. Butkys, P. V. Jankaičiai, P.
G. Stauskai, A. Pacevičiai, J.
Pacevičienė; \$10 – J. Gačionie-
nė, A. G. Valiūnai, B. Sriubiš-
kis, V. S. Aušrotai.

KLK moterų dr-jos centro valdyba

MONTREALQUE

Montrealio lietuvių kredito
unijos "Litas" susirinkime šį pava-
sarį buvo perrinkti kai kurie valdy-
bos ir revizijos bei etikos komisijos
nariai. Kiek vėliau jie pasiskirstė
pareigomis. "Lito" valdybą sudaro:
pirm. Rūta Pocauskaitė-Rudinskienė,
vicepirm. Paulius Rutkauskas,
sekr. Arūnas Staškevičius ir nariai –
Andrius Gaputis bei Rimas Jurkus.
Revizijos ir etikos komisija – pirm.
Joana Adamonytė, sekr. Alfredas
Pališaitis ir narė Lynn Zienka.

Donna (Keli) ir David Gudų
sūnelis spalio 10 d. Aušros Vartų
šventovėje pakrikštytas Vincento-
David varda. Krikšto tėvai buvo
Elizabeth Gudaite ir Robert Poi-
rier. Krikštijo klebonas kun. Kazi-
mieras Ambrasas, SJ.

A. a. Ona Ag. Prišmantienė-
Mekšriūnienė, 84 m. amžiaus, mirė
spalio 6 d. Iš Šv. Kazimiero švento-
vės palaidota Cote des Neiges ka-
pinėse.

A. a. Marija Liaudinskaitė-
Sinkienė, 94 m. amžiaus, mirė spa-
lio 9 d. Iš Šv. Kazimiero šventovės
spalio 9 d. palaidota Cote des Nei-
ges kapinėse šalia anksčiau mirusių
vyro ir sūnaus.

A. a. Aleksandras Motuzas
mirė spalio 9 d. Liko žmona, keturi
sūnūs ir duktė bei dešimt vaikaičių.

A. a. Valerija Ustinaitė-Biliū-
nienė-Sulmistrinė mirė spalio 9 d.
Palaikai sudeginti ir parvežti į Lie-
tuvą. Liko vyrai, o visi kiti giminės
Lietuvoje.

B. S.

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai – Automobiliai – Prekyba – Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 514 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

Pažymėtina parama Lietuvai

(Atkelta iš 7-to psl.)

lo ne tik į partijas, bet ir į įvai-
rias frakcijas. Toks Sąjūdis bu-
vo, nors dauguma išėjusių idea-
listiškai vaizdavosi jį ir pirmame
seime, ir sekančiuose seimo
prezidento rinkimuose. Politinė
patirtis jai buvo netikėta, bet ir
pamokanti kreivuose politikos
vingiuose.

Kanada per CIDA teikia fi-
nansinę paramą mažiau ekono-
miškai ir kitais atžvilgiais pa-
žengusiems kraštams. Kandida-
tų paramai tarp pasaulyje esan-
čių per 50 valstybių netruksta.
Siūlomų programų pirmumą
nustato Kanados vyriausybės pa-
ritinkamas institucijas. Jas rei-
kia sudominti siūloma progra-
ma, pateikti reikalingą informaciją,
derinant su Lietuvos vyriausybės
pageidavimais. Reikė-
jo išstų metų G. Petrauskienei
megzti ryšius su įvairiomis insti-

tucijomis, kol paaikėjo visiems
priimtinas sprendimas.

Kanada ar CIDA tiesiogiai
remiamam kraštui pinigų ne-
duoda. Ji rodo kanadišką siste-
mą per savo specialistus. Taip
pat programai reikalinga me-
džiaga, aparatūra, ryšių tarnybą
teikia Kanados įstaigos ar agen-
tūros. Iš Lietuvos atvykusiems
studijuoti šias programas paden-
giamos viso išlaidos. Kanados
specialistai vyksta ir į Lietuvą.

Programos planavimui, vyk-
dymui ir priežiūrai sudarytoje
taryboje iš Kanados pusės yra 8
aukštesnio laipsnio buvę ar
esantys Ontario vyriausybės pa-
reigūnai (tarp jų ir Gabija Pet-
rauskienė, vyr. patarėja planavi-
mui Ontario vyriausybės vady-
bos skyriu. Jie yra iš ekonomi-
kos, prekybos, teisės, planavi-
mo, vadybos, personalo paruo-
šimo skyrių. Jie visi turi ilgametį
patyrimą provincijos valdymo
sistemoje.

Pagal nustatytus tarybos (į

ją įeina ir Lietuvos atstovai) nu-
rodymus, CIDA pasamdė savo
veiklai plėsti nevaldinį Kanados
viešosios administracijos insti-
tutą. Gabijai Petrauskienei teko
parūpinti nemažai informacijos
apie esamas administracijos
struktūras Lietuvoje ir apskritai
apie Lietuvą. Šiuo ir kitais atve-
jais jai daug padėjo dešimtme-
čio patirtis lietuviškoje veikloje
įvairiais frontais. Be abejonės,
buvo naudinga ilgametė patirtis
dirbant Ontario valdžios įstai-
gose. Tai padėjo palenkti Onta-
rio valdines institucijas remti ir
vykdyti šią programą, kuri pa-
dės Lietuvai gerinti valdymo ir
administracijos sistemą.

PARDUODAMAS namas Nidoje.
Skambinti Navickienei tel. 011
3705952981 arba 01137059 52871.

ŠYPSENOS

Mokytojas

Vytukas su tėvu vaikštineja po

parką:

– Lažinuosi, kad šitas žmogus

mokytojas.

– Iš kur žinai? – nustemba

tėvas.

– Prieš atsisėsdamas jis įdėmiai

apžiūrėjo suolą.